

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠTE CLXXXVII, BROJ 144, ZAGREB, 28. STUDENOGA 2025. ISSN 0027-7932



S A D R Ž A J

STRANICA

STRANICA

2148 Odluka o osnivanju Konzulata Republike Hrvatske u Kraljevini Španjolskoj, sa sjedištem u Valladolidu	2
2149 Odluka o postavljanju počasnog konzula Republike Hrvatske u Kraljevini Španjolskoj, sa sjedištem u Valladolidu	2
2150 Odluka o dodjeli odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske, za plemenitu i humanitarnu aktivnost darivanja krvi i krvnih sastojaka više od stotinu puta za muškarce, odnosno više od sedamdeset pet puta za žene, a u prigodi Dana dobrovoljnih davatelja krvi u Republici Hrvatskoj ...	2
2151 Odluka o dodjeli odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske, za plemenitu i humanitarnu aktivnost darivanja krvi i krvnih sastojaka više od stotinu puta za muškarce, odnosno više od sedamdeset pet puta za žene, a u prigodi Dana dobrovoljnih davatelja krvi u Republici Hrvatskoj	4
2152 Odluka o dodjeli priznanja Povelja Republike Hrvatske Centru za demokraciju i pravo Miko Tripalo	7
2153 Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva kulture i medija .	7
2154 Odluka o nastavku potpore projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske .	9
2155 Odluka o izmjenama Odluke o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.....	10

2156 Odluka o imenovanju Upravljačkog odbora za unaprjeđenje Registra zaposlenih i centraliziranog obračuna plaća u državnoj službi i javnim službama	10
2157 Pravilnik o provedbi Programa potpore malim mljekarama za sufinanciranje nabave opreme za sabiranje mlijeka u razdoblju do 2027. godine.....	11
2158 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezima te zaslađenom kesten pireu	14
2159 Indeks proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu u listopadu 2025.	15
2160 Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sadržaju i strukturi godišnjeg izvještaja izdavatelja te obliku i načinu njegovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga.....	15
2161 Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o sadržaju i strukturi izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine te obliku i načinu njihovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga	16
2162 Odluka o porezima Općine Sveti Ilija	17
2163 Odluka o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak Grada Vrlike.....	19
2164 Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III/2023 od 7. listopada 2025.	20

PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

2148

Na temelju odredbe članka 99. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), članka 10. stavka 5. i članka 17. stavka 2. Zakona o vanjskim poslovima (»Narodne novine«, broj 48/96, 72/13, 127/13, 39/18 i 98/19) i točke I. podtočke 5. Odluke Vlade Republike Hrvatske o postupku osnivanja diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u inozemstvu i postupku postavljanja i opoziva šefova diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u inozemstvu od 5. siječnja 2012., te uz prethodni supotpis predsjednika Vlade Republike Hrvatske klasa: T-022-03/25-05/14, urbroj: 50301-21/06-25-5 od 5. studenoga 2025., donosim

ODLUKU

O OSNIVANJU KONZULATA REPUBLIKE HRVATSKE U KRALJEVINI ŠPANJOLSKOJ, SA SJEDIŠTEM U VALLADOLIDU

Osniva se Konzulat Republike Hrvatske u Kraljevini Španjolskoj, sa sjedištem u Valladolidu, na čelu s počasnim konzulom i konzularnim ovlastima nad konzularnim područjem koje obuhvaća teritorij autonomne zajednice Castilla y León.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 020-02/25-01/05

Urbroj: 71-10-01/1-25-2

Zagreb, 21. studenoga 2025.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

2149

Na temelju odredbe članka 24. Zakona o vanjskim poslovima (»Narodne novine« broj 48/96, 72/13, 127/13, 39/18 i 98/19) i točke III. podtočke 4. Odluke Vlade Republike Hrvatske o postupku osnivanja diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u inozemstvu i postupku postavljanja i opoziva šefova diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u inozemstvu od 5. siječnja 2012., a na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O POSTAVLJANJU POČASNOG KONZULA REPUBLIKE HRVATSKE U KRALJEVINI ŠPANJOLSKOJ, SA SJEDIŠTEM U VALLADOLIDU

FRANCISCO FONSECA MORILLO postavlja se za počasnog konzula Republike Hrvatske u Kraljevini Španjolskoj, sa sjedištem u Valladolidu i konzularnim ovlastima nad konzularnim područjem koje obuhvaća teritorij autonomne zajednice Castilla y León.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 020-02/25-05/08

Urbroj: 71-10-01/1-25-2

Zagreb, 21. studenoga 2025.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

2150

Na temelju odredbe članka 98. stavka 1. podstavka 5. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i odredbe članaka 2., 3. i 18. Zakona o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 20/95, 57/06, 141/06 i 118/19), a na prijedlog Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O DODJELI ODLIKOVANJA

Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske, za plemenitu i humanitarnu aktivnost darivanja krvi i krvnih sastojaka više od stotinu puta za muškarce, odnosno više od sedamdeset pet puta za žene, a u prigodi Dana dobrovoljnih davatelja krvi u Republici Hrvatskoj, odlikuju se

1. STJEPAN (Josip) ADAMIĆ
2. SANDI (Bruno) ANTONAC
3. ANTUN (Andrija) BABIĆ
4. MARINKO (Mirko) BABIĆ
5. ŽELJKO (Stijepo) BAGARIĆ
6. SLAVOLJUB (Alija) BAJRIĆ
7. TOMISLAV (Martin) BAN
8. DAMIR (Rudolf) BARUŠIĆ
9. FRANJO (Frano) BEG
10. NINO (Petar) BELFINGER
11. ZVJEZDANA (Ljubica) BELINA
12. MARINO (Mate) BENIĆ
13. MARIJAN (Ivan) BEREKOVIĆ
14. ZVONIMIR (Josip) BETLEHEM
15. ANDRIJA (Josip) BEZMALINOVIĆ
16. JOSIP (Franjo) BIJELIĆ
17. IVAN (Ivan) BOKUN
18. KARLO (Dragutin) BOŽIĆ
19. VJEKOSLAV (Ruža) BRATIĆ
20. MARIJAN (Ljudevit) BUZINA
21. ŽELJKO (Ivan) CAR
22. SAŠA (Božidar) CEPANEC
23. JOSIP (Stjepan) CIKOŠ
24. ZVONIMIR (Josip) CIPAN
25. DRAŽEN (Juraj) CMRK
26. MARIN (Franjo) CUCULIĆ
27. BRANKO (Josip) ČAČIJA
28. ALEN (Eva) ČAVLINA
29. MARKO (Vinko) ČEOVIĆ
30. TOMISLAV (Tomo) ČIČEVIĆ
31. OMER (Hazim) ČORIĆ
32. SLAVKO (Anton) DJARMATI
33. FRANJO (Đuro) DOMAČINOVIĆ
34. DAMIR (Zlatko) DOMBAJ
35. KRUNOSLAV (Ivan) DOMOVIĆ
36. KRUNOSLAV (Mate) DRLJE

37. BISERKO (Milan) DRUŠKO
38. TIHOMIR (Mato) DUMANČIĆ
39. JOSIP (Dinko) FARAGUNA
40. SILVIJO (Đuro) FERENC
41. IVICA (Ivan) FILIP
42. ŽARKO (Jedinko) FIŠTREK
43. MLADEN (Pavao) FLAC
44. STJEPAN (Marijan) GAJEC
45. ŽELJKO (Stjepan) GAL
46. IVICA (Emil) GECI
47. JOSIP (Tomislav) GELO
48. JOZO (Nikola) GLAVURDIĆ
49. ANTUN (Mijo) GOJŠIĆ
50. BOŽIDAR (Ivan) GRDAK
51. PREDRAG (Stanko) GRILJ
52. ANTUN (Stjepan) HAJDUK
53. STJEPAN (Dragutin) HAJDUK
54. DARKO (Stjepan) HANŽEK
55. VLADIMIR (Franjo) HAVAIĆ
56. EDIN (Ekrem) HEDŽIĆ
57. DRAŽEN (Ivan) HEGEDUŠ
58. ZDRAVKO (Zdravko) HERCEG
59. DAMIR (Ivan) HORVAT
60. BORNA (Vladimir) HRESTAK
61. MLADEN (Vjekoslav) HRŠAK
62. JOZO (Drago) HUDI
63. DARINKA (Mirjana) HUNIĆ
64. STJEPAN (Josip) HUNJET
65. DANKO (Stjepan) ILINIĆ
66. NIKO (Franjo) IŠTVANIĆ
67. VJEKOSLAV (Ivan) IVANIŠEVIĆ
68. VJEKOSLAV (Tomislav) IŽA
69. PETAR (Jure) JELIČIĆ
70. LEO (Mihovil) JELINČIĆ
71. SANJIN (Tomislav) JELUŠIĆ
72. IVICA (Marko) JERČIĆ
73. VESNA (Juraj) JUGOVAC
74. IVICA (Ivo) JURAK
75. ĐURĐA (Josip) JURENEC
76. ROBERT (Aldo) JURIČIĆ
77. DRAGAN (Mario) JURIĆ
78. DINKO (Josip) JURKOVIĆ
79. VENCL (Rudolf) KALENSKI
80. STJEPAN (Marijan) KAMENJAŠEVIĆ
81. HERMAN (Marija) KEKINI
82. SINIŠA (Daniel) KLANCIR
83. VLADO (Ivan) KLAUS
84. MIROSLAV (Filip) KLEMENC
85. FRANJO (Franjo) KOLETIĆ
86. ŽELJKO (Marijan) KOŠČAK
87. GORAN (Vinko) KOVAČ

88. MARIJAN (Josip) KOZJAN
89. SINIŠA (Vladimir) KRALJ
90. KRUNOSLAV (Ivan) KRANJEC
91. DAMIR (Željko) KRIZMANIĆ
92. MLADEN (Stjepan) KRIŽAJ
93. ERNEST (Franjo) KRSNIK
94. MATEO (Ante) KUŠČIĆ
95. RANKO (Nenad) KUŠEC
96. BISERKA (Dragan) KUŠIĆ
97. DOBRILA (Jure) KUZMANIĆ
98. ZLATKO (Stjepan) LEPESIĆ
99. KRUNO (Viktor) LEVATIĆ
100. ZORAN (Štefanija) LEVERDA
101. SLAVKO (Valent) LONČARIĆ
102. JADRANKA (Jagica) LUGARIĆ
103. SAŠA (Đuro) LJUŠTINA
104. MARIO (Josip) MAJCEN
105. ALEN (Antun) MAJNARIĆ
106. GORAN (Davorin) MAJNARIĆ
107. ZORAN (Slavko) MALIGEC
108. VREMENKO (Božidar) MARIČIĆ
109. PERICA (Božo) MARINOVIĆ
110. JURAJ (Petar) MARUŠIĆ
111. MARIO (Marijan) MATANIĆ
112. NENAD (Celestin) MATEJČIĆ
113. ANITA (Ivan) MATIĆ
114. DAVOR (Drago) MATIĆ
115. IVICA (Slavko) MATIJEVIĆ
116. ŽELJKO (Antun) MATKOVIĆ
117. LINDA (Bogdan) MATOŠ
118. ZORAN (Ivan) MELVAN
119. ZORAN (Milan) MIJATOVIĆ
120. HRVOJE (Vjekoslav) MIKŠIK
121. FRANJO (Tadija) MILANOVIĆ
122. FERDO (Ivan) MILARDOVIĆ
123. IVICA (Stjepan) MILKOVIĆ
124. NENE (Vlaho) MIŠKOVIĆ
125. ZORAN (Vilotije) MITIĆ
126. ZDRAVKO (Franjo) MOHAČ
127. DUBRAVKO (Branko) MOLAN
128. DALIBOR (Vlado) MOMIĆ
129. DOMAGOJ (Blaženka) MUJAČIĆ
130. ŽELJKO (Vid) NOVOSIL
131. ANKICA (Stjepan) OBLIAN
132. ELDIN (Abdulah) OKANOVIĆ
133. ZLATKO (Marko) ORIJEVIĆ
134. JOSIP (Milivoj) ORŠIĆ
135. MILOVAN (Zlatko) PAHOR
136. ŽELJKO (Ivan) PAULJKOVIĆ
137. BORIS (Milivoj) PAVIĆ
138. LJUBA (Andrija) PEČEK

139. MIROSLAV (Ivan) PENDIĆ
 140. IVICA (Mile) PERAK
 141. IVAN (Mato) PERKOVIĆ
 142. IVAN (Stjepan) PERNJAK
 143. EUGEN (Eugen) PERUŠKO
 144. DRAŽEN (Josip) PETREKOVIĆ
 145. BOŽIDAR (Luka) PETRLIĆ
 146. RUSMIR (Halim) PINJAGIĆ
 147. MILE (Ante) PLIVELIĆ
 148. JOSIP (Josip) POHIŽEK
 149. MARIJO (Josip) PRELČEC
 150. STJEPAN (Milan) PRPIĆ
 151. ANTON (Ivan) PUCKO
 152. DARIO (Tomislav) PULJIĆ
 153. DRAŽEN (Ivan) PUŽAR
 154. DAMIR (Ivan) RADIŠIĆ
 155. BOŽENA (Stjepan) RANOGAJEC
 156. ŽELIMIR (Ivan) RESTOVIĆ
 157. NEDILJKO (Jure) ROŽIĆ
 158. LOREN (Zdravko) RUBEŠA
 159. ŽELJKO (Petar) RUSMIR
 160. TOMISLAV (Tomislav) SABOLEK
 161. LIDIJA (Biserka) SAMARDŽIJA GREGORIČ
 162. ZLATKO (Ivan) SINDIČIĆ
 163. KREŠIMIR (Marko) SOČKOVIĆ
 164. GORAN (Boris) SRDAREV
 165. ANA (Ljerka) SREMIĆ
 166. FRANJO (Alojz) ŠAFRAN – posmrtno
 167. JOSIP (Rudolf) ŠALAMON
 168. ROBERT (Vladimir) ŠAREC
 169. MARIJO (Antun) ŠEPL
 170. DRAŽEN (Stevo) ŠESTANJ
 171. DRAŽENKO (Stjepan) ŠIPRAK
 172. ZDENKO (Dragan) ŠKRTIĆ
 173. OTO (Rudolf) ŠNEL
 174. ALEKSANDAR-VINKO (Vinko) ŠPOLJARIĆ
 175. STJEPAN (Đuro) ŠTABA
 176. ŽELJKO (Slavko) ŠTEFANAC
 177. ROBERT (Ivica) ŠUMAN
 178. TIHOMIR (Josip) TAKAČ
 179. ANTUN (Alojz) TALAN
 180. JOŽEF (Franjo) TAVES
 181. TONČI (Mate) TOLIĆ
 182. HRVOJE (Ante) TOMIĆ
 183. ZORAN (Milan) TOMLJANOVIĆ
 184. FILIP (Slobodan) TRBOJEVIĆ
 185. GORAN (Ivan) TREBOTIĆ
 186. JOSIP (Ivan) TRSTENJAK
 187. DAMIR (Ivan) VALENTEKOVIĆ
 188. DANIJEL (Pavo) VARGA
 189. ZORISLAV (Mihael) VIDA KOVIĆ

190. TONČI (Paško) VISKOVIĆ
 191. IVICA (Ivan) VOLARIĆ
 192. DRAŽEN (Dragutin) VORIH
 193. DAMIR (Blaž) VRAGOVIĆ
 194. NEDILJKO (Ilija) VRKAŠEVIĆ
 195. IVICA (Stjepan) VUČIĆ
 196. MILAN (Antun) VUČILOVSKI
 197. VLADIMIR (Jovan) VUKIĆ
 198. DRAGUTIN (August) VUKMAN
 199. DRAGUTIN (Stjepan) ZAGOREC
 200. PETAR (Milan) ZAJC
 201. ŽELJKO (Nikola) ZEREC
 202. ZORKO (Slavko) ZVERŽINA
 203. DRAŽEN (Stjepan) ŽEGOR
 204. BORIS (Ljubomir) ŽEŽELJ
 205. TOMISLAV (Branislav) ŽIKIĆ
 206. MIRKO (Đuro) ŽIVKOVIĆ
 207. DRAŽEN (Antun) ŽUPIĆ.

Klasa: 060-03/24-14/09

Urbroj: 71-05-01/4-25-01

Zagreb, 5. rujna 2025.

Predsjednik
 Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

2151

Na temelju odredbe članka 98. stavka 1. podstavka 5. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i odredbe članaka 2., 3. i 18. Zakona o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 20/95, 57/06, 141/06 i 118/19), a na prijedlog Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O DODJELI ODLIKOVANJA

Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske, za plemenitu i humanitarnu aktivnost darivanja krvi i krvnih sastojaka više od stotinu puta za muškarce, odnosno više od sedamdeset pet puta za žene, a u prigodi Dana dobrovoljnih davatelja krvi u Republici Hrvatskoj, odlikuju se

1. DEAN (Krunoslav) ANTIĆ
2. MLADEN (Boris) ANTOLOVIĆ
3. TONČI (Čedomil) ANTUNOVIĆ
4. LJILJANA (Stipe) BANJAN
5. DENIS (Boris) BARTOL
6. ZDRAVKO (Josip) BARTOLIĆ
7. STJEPAN (Đuro) BEDI
8. MARIO (Josip) BOBAN
9. STIPAN (Jure) BOKO
10. DAMIR (Dragan) BOLJEVČAN
11. EDI (Đuro) BOŽIČKOVIĆ
12. NEVEN (Ivan Boris) BRAJDIĆ

13. BOŽIDAR (Josip) BRAJKOVIĆ
14. ŽELJKA (Josip) BRCKO
15. ANTUN (Marijan) BRČINA
16. TOMISLAV (Josip) BRKANIĆ
17. SAMIR (Ismail) BRULIĆ
18. BERISLAV (Boris) BULIĆ
19. LUKA (Petar) BULJAN
20. TOMA (Ivan) BUNČIĆ
21. PERO (Ivan) BUVINIĆ
22. MILIVOJ (Pavo) CESTAR
23. ZDRAVKO (Rudolf) CIGULA
24. IVAN (Eduard) CIPRIŠ
25. DRAŽEN (Dragan) CRNKOVIĆ
26. NEVEN (Grozdan) CUCULIĆ
27. TOMISLAV (Stjepan) CUVAJ
28. DARIO (Mladen) ČEPLJE
29. VLADO (Juraj) ČIČEK
30. BRANKO (Petar) ČILAŠ
31. SREČKO (Ivan) ČOP
32. ŠIMO (Šimo) ČULIĆ
33. STJEPAN (Mato) ČUNČIĆ
34. BRANIMIR (Branko) ČURKOVIĆ
35. MARIJA (Kazimir) DAGOSTIN
36. ANADIN (Azem) DELIĆ
37. ZRINKO (Ivan) DESPOT
38. PAOLO (Kazimir) DIMINIĆ
39. BORIS (Mate) DONADIĆ
40. DARKO (Franjo) DRKULEC
41. HRVOJE (Mijo) DVORABIĆ
42. IGOR (Mihael) ĐUD
43. MARICA (Joso) ĐURIN
44. ANĐELKO (Ivan) FILEŠ
45. ŽELJKO (Ivan) FILIPIĆ
46. MIROSLAV (Dragutin) FLINTA
47. TIHOMIR (Josip) FRIŠ
48. SVJETLANA (Petar) FUMIĆ
49. NENAD (Ivan) GAJSKI
50. MLADEN (Ivan) GALOVIĆ
51. DARKO (Ivan) GAŠPAR
52. NIKICA (Nikola) GAŠPARAC
53. ĐINO (Nediljko) GLIBOTA
54. MIJAT (Jela) GOGIĆ
55. NIKŠA (Mande) GOJAK
56. BRANKO (Ivan) GOJŠIĆ
57. JOSIP (Stjepan) GOLUBAR
58. BARBARA (Mirjana) GOLJA
59. MIRJANA (Karlo) GOMERČIĆ
60. BORIS (Petar) GRADEČAK
61. MARIJAN (Stjepan) GRGUREVIĆ
62. VERICA (Petar) GRGURIĆ
63. MARINO (Bruno) GUIDI

64. ZDRAVKO (Dragutin) HAČIĆ
65. ŽELJKO (Dragutin) HARAMINA
66. DARKO (Alojzije) HARTL
67. MESUT (Osman) HASIĆ
68. JIRKA (Karlo) HAŠPL
69. IVAN (Zdenko) HAUSMAN
70. MARIJO (Josip) HEGEDUŠ
71. VITOMIR (Zdenko) HORAK
72. MLADEN (Valentin) HORVATINOVIĆ
73. MIROSLAV (Đuro) ILIĆ
74. BERISLAV (Josip) ISKRA
75. ZDRAVKO (Ivica) IVANKOVIĆ
76. DARKO (Vladimir) JAKIĆ
77. MARINO (Mirko) JAKIĆ
78. TONČI (Ante) JAKUS
79. SILVANA (Branko) JANEŠ
80. VESNA (Juraj) JUGOVAC
81. MILAN (Stjepan) JURČEVIĆ
82. SAVKA (Slavko) JUREKIĆ
83. MIROSLAV (Ante) JURIĆ
84. IVICA (Marko) KELIHAR
85. VLADO (Petar) KLASAN
86. DRAGUTIN (Ilija) KNEŽEVIĆ
87. ZDRAVKO (Ivan) KOCIJAN
88. TOMISLAV (Franjo) KOHAJDA
89. JOSIP (Štefan) KOKIĆ
90. DAMIR (Stjepan) KORMAN
91. VLADIMIR (Josip) KOS
92. MIROSLAV (Stjepan) KOSALEC
93. ZVONKO (Vilim) KOSALEC
94. BORISLAV (Milan) KOVAČEVIĆ
95. ALEN (Ivan) KOŽIĆ
96. VILIM (Josip) KRALJ
97. ŽELJKO (Dragutin) KRAŠEVAC
98. MLADEN (Bogdan) KRŠNJAVA
99. DAMIR (Marijan) KUHARIĆ
100. TOMISLAV (Branko) KUKEC
101. TOMICA (Juraj) KUKOLJA
102. ZLATKO (Željko) KULEŽ
103. MARIO (Antun) KURTOVIĆ
104. ANTON (Tomo) KUŠEN
105. ROBERT (Ivan) LELJAK
106. MILJENKO (Zdravko) LESIĆ
107. ANTON (Franc) LIPNIK
108. SINIŠA (Stjepan) LOSSO
109. ZLATKO (Stjepan) LUKIĆ
110. DAVOR (Valentin) LJUBEJ
111. FRANJO (Alojzije) LJUBEK
112. SAŠA (Milan) MADŽAREVIĆ
113. BOŽICA (Ferdo) MAGDIĆ
114. MARIJAN (Josip) MAKOŠ

115. IVAN (Ivan) MALKOČ
116. DARKO (Dragutin) MALJEVAC
117. ANTE (Marko) MANDARIĆ
118. ZDENKO (Željko) MARJANOVIĆ
119. DAMIR (Andrija) MARTINČEVIĆ
120. DARKO (Stjepan) MASNEC
121. GORAN (Martin) MATANOVIĆ
122. IVICA (Slavko) MATEZOVIĆ
123. ŽELJKO (Marko) MATOVINA
124. DAMIR (Jaga) MEDIĆ
125. DALIBOR (Đuro) MEDVED
126. ALEN (Stjepan) MIHALIĆ
127. MIROSLAV (Stanko) MIHIĆ
128. VLADIMIR (Vladimir) MIJATOV
129. ALEN (Vladimir) MILDE
130. MLADEN (Slavko) MILEK
131. MILAN (Josip) MILETIĆ
132. ZLATKO (Tomo) MILNOVIĆ
133. SLOBODAN (Ljubica) MILOVEC
134. TOMISLAV (Antun) MILUNIĆ
135. SLAVKO (Nedeljko) MINČIĆ
136. HRVOJE (Zlatko) MLAKAR
137. VESNICA (Vladimir) MUČNJAK
138. MLADEN (Dragutin) MUTAK
139. VIKTOR (Mato) MUŽA
140. MILAN (Frane) NEKIĆ
141. IGOR (Vilim) NEMEC
142. IVAN (Mihael) NEŽMAHEN
143. IVAN (Branko) NOVAK
144. VLADIMIR (Ivan) NOVAK
145. ZLATKO (Zvonimir) NOVAK
146. IGOR (Ljubica) OBAD
147. TOMISLAV (Ante) OŽEGOVIĆ
148. ZDRAVKO (Ivan) PAJNIĆ
149. IVAN (Nikola) PALJAK
150. MLADEN (Josip) PAPA
151. ROBERT (Slobodan) PAŠARA
152. ZDENKO (Ivan) PAUNOVIĆ
153. VLADIMIR (Vladimir) PAVRLIŠAK
154. RENATO (Veselko) PERIĆ
155. MAURO (Dušan) PERNIĆ
156. ZLATKO (Srećko) PERŠIĆ
157. SLAVKO (Stanko) PEŠČICA
158. STJEPAN (Tomo) PETAK
159. JOSIP (Dušan) PETRANOVIĆ
160. ZDRAVKA (Milutin) PINTAČ
161. DRAŽEN (Joso) PLETIKOSA
162. DAMIR (Josip) POLAK
163. STJEPAN (Josip) POLJAK
164. ŽELJKO (Stjepan) POSAVEC
165. IVAN (Stjepan) POZNIĆ
166. DARKO (Martin) PUČEK
167. DINKO (Stjepan) PUNTARIĆ

168. BOJAN (Ružica) PUZIĆ
169. KATARINA (Zdenko) RADALJ
170. DARKO (Zvonko) RADOŠEVIĆ
171. ŽELJKO (Ivan) REBIĆ
172. DUBRAVKO (Krunoslav) RUŽIĆ
173. ZLATKO (Antun) SAUER
174. DRAGAN (Franjo) SIGEČAN
175. MARJAN (Valentin) SLAVINA
176. ANTE (Ivan) SMOLJO
177. NIKOLA (Josip) STJEPANEK
178. STANISLAV (Martin) STOJKO
179. VERA (Stjepan) STOJKO
180. IVAN (Vjekoslav) ŠARABOK
181. ZORAN (Ivan) ŠENIČNJAK
182. MARKO (Zagorka) ŠENJUG
183. ALEN (Rade) ŠESTAN
184. MARIJAN (Josip) ŠILJKOVIĆ
185. STANKO (Ivan) ŠIMEK
186. DRAGO (Martin) ŠIMIČIĆ
187. ZDRAVKO (Mladen) ŠIMUNOVIĆ
188. DRAŽEN (Valent) ŠLIBAR
189. ŽIVKO (Ivan) ŠNEPERGER
190. MLADEN (Dragutin) ŠTEFANEK
191. SANELA (Vlatko) ŠTEFANEK
192. VLADIMIR (Mirko) ŠTULAC
193. MARIO (Ivan) ŠVEGOVIĆ
194. RUŽICA (Ivan) TANODI
195. MARIJA (Stjepan) TEŽAK
196. TIHOMIR (Ivan) TIČAK
197. SINIŠA (Ružica) TUMPAK
198. ZDENKO (Ivan) TURAS
199. STJEPAN (Andrija) UROIĆ
200. IVICA (Pavo) VALENTIĆ
201. LEON (Ljubomir) VALKOVIĆ
202. MLADEN (Ivan) VARJAČIĆ
203. IVICA (Stjepan) VARŽIĆ
204. STJEPAN (Stjepan) VISINSKI
205. JURE (Stanko) VOJKOVIĆ
206. GORAN (Ana) VOJNOVIĆ
207. DARKO (Dragan) VUKELIĆ
208. TOMISLAV (Mato) VUKSANIĆ
209. ROBERT (Matija) VULIĆ
210. ADAM (Petar) ZIMET
211. TOMISLAV (Zdenko) ZJAČIĆ
212. TOMISLAV (Božidar) ZLATAR
213. VESNA (Slavko) ŽARIĆ
214. MILENKO (Ecio) ŽIKOVIĆ.
Klasa: 060-03/25-14/08
Urbroj: 71-05-01/4-25-01
Zagreb, 24. listopada 2025.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

2152

Na temelju odredbe članka 98. stavka 1. podstavka 5. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i odredbe članaka 2., 3. i 24. Zakona o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 20/95, 57/06, 141/06 i 118/19), donosim

ODLUKU
O DODJELI PRIZNANJA

Povelja Republike Hrvatske, za kontinuirani rad na promicanju vrijednosti demokracije, ljudskih prava, otvorenog društva te ekono-

mske i socijalne pravednosti, dodjeljuje se

CENTRU ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO.
Klasa: 061-01/25-01/16
Urbroj: 71-05-01/4-25-01
Zagreb, 14. studenoga 2025.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2153

Na temelju članka 54. stavka 1. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine«, br. 66/19. i 155/23.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. studenoga 2025. donijela

UREDBU
O IZMJENAMA I DOPUNAMA UREDBE O
UNUTARNJEM USTROJSTVU MINISTARSTVA
KULTURE I MEDIJA

Članak 1.

U Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva kulture i medija (»Narodne novine«, broj 46/25.), u članku 37. točka 5.4. mijenja se i glasi:

»5.4. Područni konzervatorski ured Zagrebačka županija sa sjedištem u Zagrebu«.

Iza točke 5.22. dodaje se točka 5.23. koja glasi:

»5.23. Područni konzervatorski ured Zagreb sa sjedištem u Zagrebu«.

Članak 2.

Naslov iznad članka 52. i članak 52. mijenjaju se i glase:

»5.4. Područni konzervatorski ured Zagrebačka županija

Članak 52.

Područni konzervatorski ured Zagrebačka županija obavlja poslove iz svoje nadležnosti na području Zagrebačke županije.«.

Članak 3.

Iza članka 70. dodaje se članak 70.a i naslov iznad članka 70.a koji glase:

»5.23. Područni konzervatorski ured Zagreb

Članak 70.a

Područni konzervatorski ured Zagreb obavlja poslove iz svoje nadležnosti na području Grada Zagreba.«.

Članak 4.

Okvirni broj državnih službenika i namještenika Ministarstva kulture i medija, prikazan u tablici koja je sastavni dio Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva kulture i medija (»Narodne novine«, broj 46/25.), zamjenjuje se Okvirnim brojem državnih službenika i namještenika Ministarstva kulture i medija koji je prikazan u tablici u prilogu ove Uredbe i njezin je sastavni dio.

Članak 5.

Ministar kulture i medija, uz prethodnu suglasnost tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose, uskladit će Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva kulture i medija s odredbama ove Uredbe u roku od 30 dana od dana njezina stupanja na snagu.

Članak 6.

Ova Uredba objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026.

Klasa: 022-03/25-03/99

Urbroj: 50301-04/12-25-5

Zagreb, 27. studenoga 2025.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

OKVIRNI BROJ DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA MINISTARSTVA KULTURE I MEDIJA		
Redni broj	Naziv unutarnje ustrojstvene jedinice	Broj službenika i namještenika
1.	KABINET MINISTRA	10
2.	GLAVNO TAJNIŠTVO	1
	– neposredno u Glavnom tajništvu, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	2
2.1.	Sektor za ljudske potencijale i javnu nabavu	1
2.1.1.	Služba za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima	10
2.1.2.	Služba za javnu nabavu	7
2.2.	Sektor za informatičke i tehničke poslove	1
2.2.1.	Služba za informatičke poslove	7
2.2.2.	Služba za tehničke poslove	14
2.3.	Sektor za normativne i upravno-pravne poslove	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
2.3.1.	Služba za normativne poslove u kulturi	7
2.3.2.	Služba za upravno-pravne poslove u kulturi	8
2.4.	Sektor za financijske poslove, investicije, lokalni i područni (regionalni) razvoj	1

	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
2.4.1.	Služba za financiranje, investicije, lokalni i područni (regionalni) razvoj	8
2.4.2.	Služba za računovodstvo	7
	Glavno tajništvo – ukupno	77
3.	UPRAVA ZA RAZVOJ KULTURE I UMJETNOSTI	1
	– neposredno u Upravi, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
3.1.	Sektor za razvoj kulture i umjetnosti	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
3.1.1.	Služba za izvedbene umjetnosti	1
3.1.1.1.	Odjel za dramsku umjetnost, suvremeni ples i pokret	5
3.1.1.2.	Odjel za glazbu	5
3.1.2.	Služba za vizualnu umjetnost	7
3.1.3.	Služba za knjigu i nakladništvo	7
3.2.	Sektor za strateško planiranje i razvoj publike	1
3.2.1.	Služba za strateško planiranje i analitiku	7
3.2.2.	Služba za razvoj publike	7
	Uprava za razvoj kulture i umjetnosti – ukupno	44
4.	UPRAVA ZA MEĐUNARODNU KULTURNU SURADNJU I EUROPSKE POSLOVE	1
	– neposredno u Upravi, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
4.1.	Sektor za europske fondove i međunarodne financijske mehanizme	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
4.1.1.	Služba za pripremu i provedbu programa i projekata Europske unije	5
4.1.2.	Služba za praćenje i vrednovanje programa i projekata Europske unije	5
4.1.3.	Služba za razvoj i koordinaciju programa i projekata Europske unije	5
4.2.	Sektor za međunarodnu kulturnu suradnju i europske poslove	1
4.2.1.	Služba za bilateralnu i multilateralnu kulturnu suradnju	7
4.2.2.	Služba za Kreativnu Europu	5
4.2.3.	Služba za UNESCO	5
	Uprava za međunarodnu kulturnu suradnju i europske poslove – ukupno	37
5.	UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE	1
	– neposredno u Upravi, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	4

5.1.	Sektor za zaštitu kulturne baštine	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
5.1.1.	Služba za nepokretnu kulturnu baštinu	1
5.1.1.1.	Odjel za graditeljsku baštinu i krajolik	5
5.1.1.2.	Odjel za arheologiju	5
5.1.2.	Služba za pokretnu, etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu	1
5.1.2.1.	Odjel za pokretnu kulturnu baštinu	5
5.1.2.2.	Odjel za etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu	5
5.2.	Sektor za konzervatorske poslove i inspekciju	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	2
5.2.1.	Služba za kulturno-povijesne cjeline i prostorno planske mjere zaštite	7
5.2.2.	Služba za inspekcijske poslove zaštite kulturne baštine	6
	– Samostalni izvršitelji u Rijeci	2
	– Samostalni izvršitelj u Splitu	1
	– Samostalni izvršitelj u Puli	1
	– Samostalni izvršitelj u Varaždinu	1
	Služba za inspekcijske poslove zaštite kulturne baštine – ukupno	11
5.3.	Sektor za provođenje projekata i financiranje programa zaštite kulturne baštine	1
5.3.1.	Služba za strategiju financiranja kulturne baštine	7
5.3.2.	Služba za provedbu programa zaštite kulturne baštine	7
5.4.	Područni konzervatorski ured Zagrebačka županija	18
5.5.	Područni konzervatorski ured Rijeka	21
5.6.	Područni konzervatorski ured Split	23
5.7.	Područni konzervatorski ured Osijek	18
5.8.	Područna konzervatorska služba Bjelovar	5
5.9.	Područna konzervatorska služba Krapina	5
5.10.	Područna konzervatorska služba Sisak	7
5.11.	Područna konzervatorska služba Slavonski Brod	6
5.12.	Područna konzervatorska služba Požega	8
5.13.	Područna konzervatorska služba Varaždin	8
5.14.	Područna konzervatorska služba Karlovac	8
5.15.	Područna konzervatorska služba Pula	14

5.16.	Područna konzervatorska služba Gospić	5
5.17.	Područna konzervatorska služba Zadar	11
5.18.	Područna konzervatorska služba Šibenik	11
5.19.	Područna konzervatorska služba Trogir	5
5.20.	Područna konzervatorska služba Dubrovnik	17
5.21.	Područna konzervatorska služba Imotski	5
5.22.	Područna konzervatorska služba Vukovar	6
5.23.	Područni konzervatorski ured Zagreb	20
	Uprava za zaštitu kulturne baštine – ukupno	286
6.	UPRAVA ZA ARHIVE, KNJIŽNICE I MUZEJE	1
	– neposredno u Upravi, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
6.1.	Sektor za arhivsku, knjižničnu i muzejsku djelatnost	1
	– neposredno u Sektoru, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
6.1.1.	Služba za arhivsku i knjižničnu djelatnost	7
6.1.2.	Služba za muzejsku djelatnost	7
6.2.	Sektor za digitalizaciju, dokumentaciju i registar	1
6.2.1.	Služba za digitalizaciju kulturne baštine	7
6.2.2.	Služba za dokumentaciju i registar kulturnih dobara	1
6.2.2.1.	Odjel za dokumentaciju kulturne baštine	5
6.2.2.2.	Odjel za registar kulturnih dobara	5
	Uprava za arhive, knjižnice i muzeje – ukupno	37
7.	UPRAVA ZA MEDIJE I RAZVOJ KULTURNIH I KREATIVNIH INDUSTRIJA	1
	– neposredno u Upravi, izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	1
7.1.	Sektor za medije	1
7.1.1.	Služba za razvoj medijskih politika i normativne poslove u medijima	5
7.1.2.	Služba za javnu komunikaciju	5
7.2.	Sektor za audiovizualne djelatnosti i poticanje poduzetništva u kulturnim i kreativnim industrijama	1
7.2.1.	Služba za audiovizualne djelatnosti	5
7.2.2.	Služba za poticanje poduzetništva u kulturnim i kreativnim industrijama	5
	Uprava za medije i razvoj kulturnih i kreativnih industrija – ukupno	24

8.	SAMOSTALNI SEKTOR ZA UNUTARNJU REVIZIJU	1
8.1.	Služba za unutarnju reviziju	5
8.2.	Služba za unutarnju reviziju korisnika proračuna	5
	Samostalni sektor za unutarnju reviziju – ukupno	11
9.	SAMOSTALNI SEKTOR ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA U KULTURNOJ BAŠTINI	1
9.1.	Služba za upravljanje rizicima u kulturnoj baštini	5
9.2.	Služba za praćenje upravljanja rizicima u kulturnoj baštini	5
	Samostalni sektor za upravljanje rizicima u kulturnoj baštini – ukupno	11
10.	SAMOSTALNA SLUŽBA ZA DRUGOSTUPANJSKI POSTUPAK	5
	MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA – UKUPNO	542

2154

Na temelju članka 8. i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11., 119/14., 93/16., 116/18., 80/22. i 78/24.), a u vezi s Odlukom o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 28/24.), Odlukom o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 88/24.) i Odlukom o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 127/24.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. studenoga 2025. donijela

ODLUKU O NASTAVKU POTPORE PROJEKTIMA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

I.

Vlada Republike Hrvatske nastavlja podupirati projekte od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske:

1. projekt »Dogradnja i opremanje Hrvatske bolnice »Dr. fra Mato Nikolić« – dvije lamele«, Hrvatske bolnice »Dr. fra Mato Nikolić« Nova Bila, Travnik
2. projekt »Potpora poboljšanju standarda studenata u Sarajevu«, Franjevačkog provincijalata Bosne Srebrene
3. projekt »Obnova gimnazije fra Dominika Mandića Široki Brijeg«, Grada Širokoga Brijega
4. projekt »Potpora projektima Banjalučke biskupije«, Banjalučke biskupije

5. projekt »Memorijalni centar Groblje Mira na Bilama«, Udruge Mir International iz Mostara

6. projekt »Gradi mlin gdje je voda – 7 Matica«, Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji.

II.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu i projekcijama za 2026. i 2027. godinu (»Narodne novine«, br. 149/24. i 135/25.), na stavkama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, za realizaciju projekata iz točke I. ove Odluke u 2025. godini osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 3.430.000,00 eura.

Pojedinačnim ugovorima o financijskoj potpori utvrdit će se visina dodijeljenih sredstava, te međusobna prava i obveze ugovornih strana.

III.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će s korisnicima potpore iz točke I. ove Odluke, odnosno s Hrvatskom bolnicom »Dr. fra Mato Nikolić« Nova Bila, Franjevačkim provincijalom Bosne Srebrene, Gradom Širokim Brijegom, Banjalučkom biskupijom, Udrugom Mir International iz Mostara i Hrvatskim nacionalnim vijećem u Republici Srbiji potpisati ugovore o financijskoj potpori.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/25-04/494

Urbroj: 50301-21/06-25-2

Zagreb, 27. studenoga 2025.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

2155

Na temelju članka 8. i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11., 119/14., 93/16., 116/18., 80/22. i 78/24.), a u vezi s točkama III. i VIII. Odluke o osnivanju Povjerenstva za procjenu i utvrđivanje prijedloga projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 19/22.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. studenoga 2025. donijela

ODLUKU

O IZMJENAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

I.

U Odluci o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 80/25.) u točki I. podtočki 2., riječi: »Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji« zamjenjuju se riječima: »Fondacije za razvoj hrvatske zajednice u Republici Srbiji »Cro-fond«.

II.

U točki III. riječi: »Hrvatskim nacionalnim vijećem u Srbiji« zamjenjuju se riječima: »Fondacijom za razvoj hrvatske zajednice u Republici Srbiji »Cro-fond«.

III.

Zadužuje se Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske da Popis projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske uskladi s ovom Odlukom.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/25-04/492

Urbroj: 50301-21/06-25-2

Zagreb, 27. studenoga 2025.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

2156

Na temelju članka 14. Zakona o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama (»Narodne novine«, broj 59/23.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 20. studenoga 2025. donijela

ODLUKU

O IMENOVANJU UPRAVLJAČKOG ODBORA ZA UNAPRJEĐENJE REGISTRA ZAPOSLENIH I CENTRALIZIRANOG OBRAČUNA PLAĆA U DRŽAVNOJ SLUŽBI I JAVNIM SLUŽBAMA

I.

Imenuje se DAMIR HABIJAN, ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, predsjednikom Upravljačkog odbora za unaprjeđenje Registra zaposlenih i centraliziranog obračuna plaća u državnoj službi i javnim službama (u daljnjem tekstu: Upravljački odbor).

II.

Imenuje se VIŠNJA TAFRA, ovlaštena za obavljanje poslova ravnatelja Uprave za službenički sustav u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, zamjenicom predsjednika Upravljačkog odbora.

III.

Za članove Upravljačkog odbora, imenuju se:

- FADILA BAHOVIĆ, državna tajnica u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
- DANIJELA STEPIĆ, glavna državna rizničarka u Ministarstvu financija
- IVAN VIDIŠ, državni tajnik u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- VINKA ILAK, članica Uprave Financijske agencije.

IV.

Za zamjenike članova Upravljačkog odbora, imenuju se:

- TOMISLAV MIČETIĆ, načelnik sektora u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
- ANA MICHIELI PAVUNA, načelnica sektora u Ministarstvu financija
- ANITA ZIRDUM, ovlaštena za obavljanje poslova ravnatelja Uprave za rad i zaštitu na radu u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- IVA SABLJAK, direktorica sektora u Financijskoj agenciji.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/25-04/455

Urbroj: 50301-15/28-25-3

Zagreb, 20. studenoga 2025.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

2157

Na temelju članka 39. stavka 5. Zakona o poljoprivredi (»Narodne novine«, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21., 152/22. i 152/24.) ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva donosi

PRAVILNIK

O PROVEDBI PROGRAMA POTPORE MALIM MLJEKARAMA ZA SUFINANCIRANJE NABAVE OPREME ZA SABIRANJE MLIJEKA U RAZDOBLJU DO 2027. GODINE

Predmet Pravilnika

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje provedba Programa potpore malim mljekarama za sufinanciranje nabave opreme za sabiranje mlijeka u razdoblju do 2027. godine donesenog Odlukom Vlade Republike Hrvatske, klasa: 022-03/25-04/470, urbroj: 50301-27/15-25-4, od 13. studenoga 2025. godine (u daljnjem tekstu: Program).

Dodjela potpore

Članak 2.

Potpora iz Programa dodjeljuje se u skladu s člankom 17. točka 2. i 5. (b) Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL 327/1, 21. 12. 2022.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2023/2607 od 22. studenoga 2023. o ispravku Uredbe (EU) 2022/2472 o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L, 23. 11. 2023.) (u daljnjem tekstu: Uredba o poljoprivrednom izuzeću).

Pojmovi

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u Zakonu o poljoprivredi (»Narodne novine«, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21., 152/22. i 152/24.) (u daljnjem tekstu: Zakon) koriste se i u ovom Pravilniku.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovome Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Podnositelj* je svaki subjekt koji je podnio zahtjev na temelju ovoga Pravilnika.

2. *Korisnik* potpore je subjekt koji je ostvario pravo na potporu iz Programa i zadovoljio uvjete ovoga Pravilnika.

3. *Mikro, mala i srednja poduzeća* su poslovni subjekti iz članka 2. i Priloga 1. Uredbe o poljoprivrednom izuzeću.

4. *Prvo razdoblje provedbe* je razdoblje od stupanja na snagu ovoga Pravilnika do 30. travnja 2026. godine.

5. *Drugo razdoblje provedbe* je razdoblje od 1. svibnja 2026. godine do 30. travnja 2027. godine.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Uvjeti prihvatljivosti korisnika

Članak 4.

(1) Korisnici potpore su mikro, mala i srednja poduzeća, koja posluju u objektima za prerađu mlijeka upisanima u odjeljak IX. Sirovo mlijeko i mliječni proizvodi Upisnika odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla kojeg vodi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i koja su sabirala i prerađivala mlijeko proizvedeno na području Republike Hrvatske u godini podnošenja zahtjeva.

(2) Potporu ne može ostvariti subjekt koji prerađuje isključivo mlijeko s vlastite farme.

Prihvatljivi troškovi

Članak 5.

(1) Prihvatljivi troškovi za ostvarivanje potpore su:

a) kupovina cisterni za sabiranje i transport sirovog mlijeka s pripadajućim mjernim uređajem i uređajem za pretakanje, s pripadajućim vozilom ili bez njega i/ili

b) kupovina sustava prijema mlijeka, uključujući prijemne spremnike za sirovo mlijeko s ili bez sustava za hlađenje, sustava ledene vode s bankom leda za proces hlađenja mlijeka, pumpe i mjerača protoka i/ili

c) kupovina CIP zatvorenog sustava za čišćenje, pranje i dezinfekciju cisterni i pripadajuće opreme.

(2) Prihvatljiva je kupovina isključivo novih strojeva i opreme uključujući i onu kupljenu u trećim zemljama. EU sukladnost odnosno CE oznaka je obvezna za proizvode za koje postoje specifikacije EU-a u skladu s kojima je obvezno stavljanje oznake CE.

(3) Intenzitet potpore iznosi do najviše 65 % od ukupno prihvatljivog troška.

(4) Prihvatljivi troškovi u Prvom razdoblju provedbe su troškovi nastali u razdoblju od stupanja na snagu ovoga Pravilnika do trenutka podnošenja zahtjeva za potporu, a u Drugom razdoblju provedbe troškovi nastali od 1. svibnja 2026. godine do trenutka podnošenja zahtjeva za potporu.

Neprihvatljivi troškovi

Članak 6.

Neprihvatljivi troškovi su:

a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak pretporeza

b) porezi, carinske i uvozne pristojbe i sve ostale naknade,

- c) kamate
- d) novčane kazne, financijske kazne i troškovi sudskih postupka
- e) rabljeni strojevi, oprema i gospodarska vozila
- f) vozila za vuču bez kupovine cisterne za sabiranje i transport mlijeka
- g) montaža, ugradnja, dobava ili stavljanje u upotrebu nabavljene opreme
- h) svi drugi troškovi koji nisu navedeni u članku 5. ovoga Pravilnika.

Oblik i način dodjele potpore

Članak 7.

(1) Iznos potpore koji korisnik može ostvariti na temelju Programa i ovoga Pravilnika ovisi o količini sabranog mlijeka u 2024. godini.

(2) Za prihvatljive korisnike koji su u 2024. godini sabrali više od 1.000.000,00 kilograma mlijeka, potpora može iznositi do 500.000,00 eura za vrijeme trajanja Programa, dok za prihvatljive korisnike koji su sabrali do 1.000.000,00 kilograma mlijeka, potpora može iznositi do 120.000,00 eura za vrijeme trajanja Programa.

Način i rokovi podnošenja Zahtjeva za potporu

Članak 8.

(1) Zahtjev za potporu (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnosi se Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) pisanim putem na obrascu Zahtjeva.

(2) Podnositelj Zahtjeva dužan je ispisati i popuniti Zahtjev, ovjeriti ga potpisom za fizičke ili potpisom i pečatom za pravne osobe te ga dostaviti u zatvorenoj omotnici s nazivom i adresom podnositelja Zahtjeva napisanima na poledini, preporučenom poštom s povratnicom na adresu: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ulica grada Vukovara 269d, 10000 Zagreb s naznakom: »Program potpore malim mljekarama za sufinanciranje nabave opreme za sabiranje mlijeka u razdoblju do 2027. godine« ili osobno na prijemnom odjelu (pisarnica) Agencije za plaćanja.

(3) Podnositelj Zahtjeva u Zahtjevu potvrđuje da:

- su podaci navedeni u Zahtjevu istiniti
- je upoznat s odredbama Programa i ovoga Pravilnika
- će omogućiti sve kontrole nadležnih tijela
- ne postoje poslovni subjekti s kojima je povezan vlasničkim ili drugim odnosima odnosno da postoje poslovni subjekti s kojima je povezan vlasničkim ili drugim odnosima.

(4) Uz Zahtjev podnositelj Zahtjeva dužan je priložiti:

- preslike računa troškova na kojima mora biti naznačeno ime i prezime odnosno naziv podnositelja i OIB podnositelja Zahtjeva
- potvrde o provedenim plaćanjima po računima
- tehničke specifikacije opreme
- tablicu specifikacije računa u fizičkom obliku te u Excel formatu dostaviti na e-mail adresu: mljekarstvo@apprrr.hr
- carinsku deklaraciju, za robu uvezenu iz trećih zemalja koja podliježe carinjenju.

(5) Obrazac Zahtjeva i Tablicu specifikacije računa iz stavka 4. ovoga članka objavljuje Agencija za plaćanja na svojim službenim mrežnim stranicama (www.apprrr.hr).

(6) Zahtjevi za prvo razdoblje provedbe podnose se od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika do 30. travnja 2026. godine.

(7) Zahtjevi za drugo razdoblje provedbe podnose se u razdoblju od 1. siječnja 2027. godine do 30. travnja 2027. godine.

(8) U slučaju kad je račun iz stavka 4. ovoga članka pisan na jeziku koji nije hrvatski ili engleski, Agencija za plaćanja ima pravo tražiti da podnositelj Zahtjeva priloži i ovjereni prijevod sudskog tumača navedenog dokumenta.

(9) Svi računi koji se prilažu uz Zahtjev, moraju biti izdani i u cijelosti plaćeni u skladu s rokovima iz članka 5. stavka 4. ovoga Pravilnika.

(10) Podnositelj Zahtjeva može podnijeti po jedan Zahtjev za pojedino razdoblje provedbe u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

Administrativna kontrola

Članak 9.

(1) Agencija za plaćanja provodi administrativnu kontrolu na temelju dostavljene dokumentacije, podataka iz dostupnih registara i za ovu svrhu zatraženih podataka iz drugih registara, a u skladu s člankom 140. Zakona.

(2) Ministarstvo podatke iz članka 4. ovoga Pravilnika dostavlja Agenciji za plaćanja u elektroničkom obliku.

(3) Prihvatljivim se smatraju isključivo Zahtjevi podneseni na način propisan u članku 8. ovoga Pravilnika.

(4) Zahtjevi podneseni izvan roka propisanog u članku 8. stavku 6. i stavku 7. ovoga Pravilnika, neće se razmatrati.

(5) Zahtjevi podneseni u skladu s člankom 8. ovoga Pravilnika na kojima je podnositelj Zahtjeva potvrdio da postoje i da ne postoje poslovni subjekti s kojima je povezan vlasničkim ili drugim odnosima odnosno na kojima je izabrao više od jedne tvrdnje neće se smatrati valjanima te neće biti uzeti u obzir pri administrativnoj kontroli i odobravanju potpore.

(6) U slučaju da se tijekom administrativne kontrole utvrdi da su informacije na Zahtjevu vezane uz poslovne subjekte koji su međusobno povezani vlasničkim ili drugim odnosima, dostavljene od strane podnositelja Zahtjeva neistinite ili netočne, svi podneseni Zahtjevi povezanih subjekata podnositelja Zahtjeva bit će odbijeni, a podnositelji Zahtjeva isključeni iz ostvarivanja prava na potporu iz Programa.

(7) Agencija za plaćanja na temelju rezultata provedene administrativne kontrole donosi:

a) Odluku o odobrenju isplata korisnicima, koji su udovoljili uvjetima ovoga Pravilnika ili

b) Odluku o neudovoljavanju uvjetima za ostvarivanje prava na potporu podnositeljima Zahtjeva, koji ne udovoljavaju propisanim uvjetima.

(8) Agencija za plaćanja Odluke iz stavka 7. ovoga članka podnositeljima Zahtjeva dostavlja u skladu s člankom 15. stavkom 2. Zakona pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Dopuna i/ili ispravak Zahtjeva

Članak 10.

Ako je Zahtjev nepotpun ili su potrebne ispravke ili dodatna obrazloženja vezana uz dostavljenu dokumentaciju, Agencija za plaćanja kontaktirat će podnositelja Zahtjeva i zatražiti dopunu, ispravke ili dodatna obrazloženja dokumentacije, što je podnositelj dužan

dostaviti u roku od osam (8) dana od dana zaprimanja obavijesti o dopuni, ispravku ili dodatnim obrazloženjima.

Obveze korisnika potpore

Članak 11.

Korisnik je u obvezi osigurati trajnost projekta tijekom razdoblja od pet godina od datuma konačne isplate potpore u kojem mora ispuniti sljedeće uvjete:

a) ispuniti sve obveze propisane Programom i ovim Pravilnikom,

b) nastaviti poslovati kao objekt za prerađu mlijeka upisan u odjeljak IX. Sirovo mlijeko i mliječni proizvodi Upisnika odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji vodi Ministarstvo i

c) ne smije na sufinanciranom ulaganju napraviti značajne promjene koje mijenjaju svrhu, namjenu i vrstu ulaganja; promijeniti vlasništvo nad ulaganjem, dati ulaganje u zakup ili najam ili ga premjestiti na drugu lokaciju.

Kontrola na terenu

Članak 12.

(1) Kontrola na terenu obveza iz članka 11. ovoga Pravilnika provodi se kod svih korisnika Programa, a u skladu s člankom 141. Zakona.

(2) Ako se utvrdi da korisnik nije postupao u skladu s preuzetim obvezama, isti je u obvezi vratiti puni iznos dobivene potpore, osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti propisanih člankom 15. ovoga Pravilnika.

Povrat sredstava

Članak 13.

(1) Agencija za plaćanja će odlukom o povratu sredstava od korisnika zahtijevati povrat neopravdano isplaćenih sredstava ako se utvrdi administrativna pogreška i/ili ako je korisnik nezakonito ostvario pravo na isplatu novčanih sredstava te ako se utvrdi nepoštivanje obaveza propisanih člankom 11. ovoga Pravilnika.

(2) Povrat sredstava i poravnanje povrata sredstava izvršit će u skladu s člancima 144., 145. i 146. Zakona.

Žalbe

Članak 14.

Na odluke iz članka 9. stavka 7. i članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika može se podnijeti žalba u skladu s člankom 15. stavkom 5. Zakona.

Viša sila i izvanredne okolnosti

Članak 15.

(1) Viša sila ili izvanredne okolnosti vanjski su nepovoljni utjecaji koje nije bilo moguće predvidjeti, spriječiti niti ukloniti, nastali u slučajevima:

- vremenske nepogode ili nesreće koja su uzrokovale uništenje nabavljene opreme (primjenjuje se za fizičke i pravne osobe),
- dugoročne nesposobnosti korisnika (primjenjuje se za fizičke osobe),
- smrti korisnika (primjenjuje se za fizičke osobe).

(2) O slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti korisnik ili njegov ovlaštenik dužan je u pisanom obliku na Obrascu 1. Priloga 1. ovoga Pravilnika, uz prilažanje odgovarajućih dokaza, izvijestiti Agenciju za plaćanja u roku od 15 radnih dana od trenutka nastanka istih.

(3) O prijavljenim slučajevima više sile ili izvanrednih okolnosti odlučuje Povjerenstvo u Agenciji za plaćanja koje izdaje Odluku o prihvatanju ili ne prihvatanju više sile ili izvanrednih okolnosti.

(4) Ako korisnik Programa ne ispuní obveze propisane u članku 11. ovoga Pravilnika zbog više sile ili izvanrednih okolnosti u skladu s odlukom Povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka, zadržava pravo na potporu.

Zaštita podataka

Članak 16.

Sa svim osobnim podacima prikupljenim na temelju odredbi ovoga Pravilnika postupat će se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4. 5. 2016.).

Završne odredbe

Članak 17.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 404-01/25-01/77

Urbroj: 525-13/867-25-17

Zagreb, 14. studenoga 2025.

Potpredsjednik Vlade
i ministar
David Vlačić, v. r.

PRILOG 1.

Obrazac 1.: Slučaj više sile ili izvanredne okolnosti

Popunjava korisnik/subjekt/ovlaštenik:

PODACI O PODNOSITELJU ZAHTEJVA:

Naziv korisnika/subjekta:	
Mjesto, ulica, kućni broj:	
Telefonski broj:	
E-mail:	
OIB:	
MIBPG:	
Godina podnošenja zahtjeva:	

PODACI O OVLAŠTENIKU*:

Ime i prezime:	
Mjesto, ulica, kućni broj:	
Telefonski broj:	
E-mail:	
OIB:	

*Popuniti ako okolnosti prijavljuje ovlaštenik.

Uzroci više sile i izvanrednih okolnosti (označiti križićem /x/).

☐	- vremenske nepogode ili nesreća koja je uzrokovala uništenje nabavljene opreme,
☐	- dugoročne nesposobnosti korisnika
☐	- smrti korisnika.

1. Opis više sile ili izvanredne okolnosti:

2. Dokazi koji su priloženi uz obrazac koji potvrđuju navode:

O višoj sili i izvanrednim okolnostima korisnik ili njegov ovlaštenik dužan je Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju pisano obavijestiti i poslati relevantne dokaze u roku od petnaest (15) radnih dana od trenutka kada to može učiniti.

Sa svim osobnim podacima prikupljenim na temelju odredbi ovoga Pravilnika postupat će se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4. 5. 2016.).

Izjavljujem da zbog više sile i izvanrednih okolnosti ne mogu ispunjavati obveze za koje je ostvarena potpora za sufinanciranje nabave opreme za sabiranje mlijeka u razdoblju do 2027. godine

Datum:	Pečat i potpis/Potpis odgovorne osobe:
--------	--

Obrazac u tiskanom obliku dostavite na adresu: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, s naznakom: Program potpore malim mljekarama za sufinanciranje nabave opreme za sabiranje mlijeka u razdoblju do 2027. godine, Ulica grada Vukovara 269d, 10000 Zagreb.

2158

Na temelju članka 78. stavka 2. Zakona o poljoprivredi (»Narodne novine«, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka USRH, 52/21., 152/22. i 152/24.), ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za vanjske i europske poslove donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O VOĆNIM DŽEMOVIMA, ŽELEIMA, MARMELADAMA, PEKMEZU TE ZASLAĐENOM KESTEN PIREU

Članak 1.

U Pravilniku o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu te zaslađenom kesten pireu (»Narodne novine«, broj 84/19.) članak 2. mijenja se i glasi:

»Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva Vijeća (EU) 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima, marmeladama i zaslađenom kesten pireu namijenjenim za konzumaciju (SL L 10, 12. 1. 2002.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom 2024/1438 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o izmjeni direktiva Vijeća 2001/110/EZ o medu, 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi, 2001/113/EZ o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi i 2001/114/EZ o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi (SL L, 1438, 24. 5. 2024.).«.

Članak 2.

U članku 4. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Za proizvodnju proizvoda iz Priloga I. ovoga Pravilnika mogu se upotrebljavati samo sastojci iz Priloga II. i III. ovoga Pravilnika.«.

Članak 3.

U članku 5. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Proizvodi iz Priloga I. ovoga Pravilnika moraju sadržavati najmanje 60 % topljive suhe tvari, određene refraktometrom, izuzev proizvoda koji ispunjavaju zahtjeve Uredbe (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (SL L 404, 30. 12. 2006.) u pogledu smanjenog sadržaja šećera i onih proizvoda kod kojih je šećer djelomično ili u cijelosti zamijenjen sladilima.«.

Članak 4.

U članku 9. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»(3) U slučaju marmelade od citrusa proizvedene od tri ili više vrsta voća, nabranje vrsta voća može se zamijeniti izrazom »miješana voćna marmelada« ili »marmelada od [x] vrsta voća« pri čemu je x broj vrsta voća.«.

Članak 5.

Članak 11. briše se.

Članak 6.

Članak 12. mijenja se i glasi:

»Podatak iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika mora se nalaziti u istom vidnom polju s nazivom hrane i biti jasno vidljiv.«.

Članak 7.

Članak 13. briše se.

Članak 8.

U Prilogu I. točke 1. i 2. mijenjaju se i glase:

»1. »Džem« je proizvod odgovarajuće želirane konzistencije koji sadrži voćnu pulpu i/ili voćnu kašu jedne ili više vrsta voća, šećer i vodu. Džem od citrusa može se proizvoditi od cijelih plodova, narezanih na komadiće i/ili rezance.

Količina voćne pulpe i/ili voćne kaše upotrijebljena za proizvodnju 1000 g konačnog proizvoda, ne smije biti manja od:

- 450 g kao opće pravilo
- 350 g za crveni ribiz, jarebiku, pasji trn, crni ribiz, šipak i dunju
- 180 g za đumbir
- 230 g za indijsku jabuku (cashew jabuku)
- 80 g za marakuju.

2. »Ekstra džem« je proizvod odgovarajuće želirane konzistencije koji sadrži nekoncentriranu voćnu pulpu jedne ili više vrsta voća, šećer i vodu. Ekstra džem od šipka te ekstra džem od malina, kupina, crnog i crvenog ribiza te borovnica bez sjemenki može biti proizveden u cijelosti ili djelomično od nekoncentrirane voćne kaše. Ekstra džem od citrusa može se proizvoditi od cijelih plodova, narezanih na komadiće i/ili rezance.

U proizvodnji ekstra džema nije dozvoljeno miješanje sljedećih vrsta voća s drugim voćem: jabuke, kruške, šljive, dinje, lubenice, grožđa, bundeve, krastavca i rajčice.

Količina voćne pulpe upotrijebljena za proizvodnju 1000 g konačnog proizvoda, ne smije biti manja od:

- 500 g kao opće pravilo
- 450 g za crveni ribiz, jarebiku, pasji trn, crni ribiz, šipak i dunju
- 280 g za đumbir
- 290 g za indijsku jabuku (cashew jabuku)
- 100 g za marakuju.«

U točki 5. riječ »Marmelada« mijenja se u riječi »Marmelada od citrusa«.

U točki 6. iza riječi »proizvoda« dodaju se riječi »iz točke 5. ovoga Priloga.«.

Članak 9.

Prilog II. mijenja se i glasi:

»DOZVOLJENI DODANI SASTOJCI

Proizvodima iz Priloga I. ovoga Pravilnika dozvoljeno je dodati sljedeće sastojke:

- med, definiran Pravilnikom o medu (»Narodne novine«, broj 109/25) u sve proizvode kao djelomična ili potpuna zamjena za šećer
- voćni sok, neovisno o tome je li u koncentriranom ili nekoncentriranom obliku: samo u džem
- voćni sok citrusa, neovisno o tome je li u koncentriranom ili nekoncentriranom obliku: u proizvode proizvedene od drugih vrsta voća: samo u džem, ekstra džem, žele i ekstra žele
- sokove od crvenog voća, neovisno o tome jesu li u koncentriranom ili nekoncentriranom obliku: samo u džem i ekstra džem proizvedene od šipka, jagode, maline, ogrozda, crvenog ribiza, šljive i rabarbare
- sok od cikle, neovisno o tome je li u koncentriranom ili nekoncentriranom obliku: samo u džem i žele proizvedene od jagode, maline, ogrozda, crvenog ribiza i šljive
- eterična ulja citrusa: samo u marmeladu od citrusa i žele marmeladu
- jestiva ulja i masti kao sredstva protiv pjenjenja u sve proizvode
- tekući pektin u sve proizvode
- koru citrusa u džem, ekstra džem, žele, ekstra žele
- listove biljke *Pelargonium odoratissimum*: u džem, ekstra džem, žele i ekstra žele, proizvedene od dunje
- jaka alkoholna pića, vina i likerska vina, orašasto voće, aromatično bilje, začine, vaniliju i ekstrakt vanilije u sve proizvode
- vanilin u sve proizvode i
- prehrambene aditive odobrene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (SL L 354, 31. 12. 2008.).«

Članak 10.

U Prilogu III. u nazivu Odjeljka: »1. Definicije« broj: »1« zamjenjuje se brojem: »1«.

U nazivu Odjeljka: »2. Obrada« koji se mijenja se i glasi: »II. Obrada sastojaka«,

točka 1. mijenja se i glasi:

»Sastojci iz točke 1., 2., 3. i 4. Odjeljka 1. ovoga Priloga mogu se obrađivati:

- zagrijavanjem, hlađenjem ili zamrzavanjem
- liofilizacijom (sušenjem nakon zamrzavanja u vakuumu)
- koncentriranjem, do stupnja koji je tehnički moguć.«.

Članak 11.

Proizvodi koji su proizvedeni i označeni u skladu s Pravilnikom o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu te zaslađenom kesten pireu (»Narodne novine«, broj 84/19.), a koji su stavljeni na tržište do 13. lipnja 2026. godine mogu se nalaziti na tržištu do isteka roka trajanja.

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/24-01/40

Urbroj: 525-13/900-25-21

Zagreb, 19. studenoga 2025.

Potpredsjednik Vlade
i ministar

David Vlajčić, v. r.

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

2159

Državni zavod za statistiku objavljuje

INDEKS

PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU U LISTOPADU 2025.

Indeks proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu u listopadu 2025. u odnosu na rujan 2025. zadržao je stabilnost.

Klasa: 954-01/25-01/01

Urbroj: 555-01-05-03-02-25-22

Zagreb, 10. studenoga 2025.

Glavna ravnateljica
Lidija Brković, v. r.

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

2160

Na temelju članka 470. Zakona o tržištu kapitala (»Narodne novine«, broj 65/18, 17/20, 83/21, 151/22, 85/24 i 126/25), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 25. studenoga 2025. godine donosi

PRAVILNIK O IZMJENAMA PRAVILNIKA O SADRŽAJU I STRUKTURI GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA IZDAVATELJA TE OBLIKU I NAČINU NJEGOVOG DOSTAVLJANJA HRVATSKOJ AGENCIJI ZA NADZOR FINACIJSKIH USLUGA

Članak 1.

U Pravilniku o sadržaju i strukturi godišnjeg izvještaja izdavatelja te obliku i načinu njegovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (»Narodne novine«, broj 114/18 i 132/20) u članku 2. točki 2. riječi: »(»Narodne novine«, br. 65/18 i 17/20) zamjenjuju se riječima: »(»Narodne novine«, broj 65/18, 17/20, 83/21, 151/22, 85/24 i 126/25).«

Članak 2.

Članak 4. mijenja se i glasi:

»(1) Kod dostavljanja godišnjeg izvještaja, izdavatelj je Hanfi obavezan istovremeno dostaviti sljedeće datoteke:

a) ZIP ili xbrl datoteku u kojoj se kao jedna cjelovita datoteka dostavljaju:

1. revidirani godišnji financijski izvještaji

2. godišnje izvješće (izvještaj rukovodstva)

3. izjava osoba u izdavatelju odgovornih za sastavljanje godišnjeg izvještaja

4. revizorski izvještaj (uključujući izvještaj revizora o provjeri izvještaja o održivosti ako nije uključen u revizorski izvještaj, ako je izdavatelj obveznik sastavljanja izvještaja o održivosti)

5. odluka nadležnog organa izdavatelja o utvrđenju godišnjih financijskih izvještaja

6. prijedlog odluke o upotrebi dobiti ili pokriću gubitka i

7. ostali izvještaji propisani propisom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika i primjena standarda financijskog izvještavanja

b) datoteku u PDF formatu u kojoj se dostavlja revizorski izvještaj, a koja se odnosi na datoteku iz točke a) ovoga stavka

c) datoteku u PDF formatu u kojoj se dostavlja izvještaj revizora o provjeri izvještaja o održivosti, ako je izdavatelj obveznik sastavljanja izvještaja o održivosti, a koja se odnosi na datoteku iz točke a) ovoga stavka

d) datoteku u XML formatu u kojoj se dostavljaju revidirani godišnji financijski izvještaji.

(2) Datoteku iz stavka 1. točaka a) i d) ovoga članka potpisuju kvalificiranim elektroničkim potpisom svi članovi uprave, odnosno izvršni direktori izdavatelja, a datoteku iz stavka 1. točaka b) i c) ovoga članka potpisuju svojim kvalificiranim elektroničkim potpisom ovlaštene osobe u skladu s revizijskim propisima.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, datoteku iz točke d) stavka 1. Hanfi nisu obvezni dostavljati izdavatelji koji su drugim propisom Hanfe obvezni svoje revidirane godišnje financijske izvještaje dostavljati Hanfi u XML formatu.

(4) Obrazce za dostavu revidiranih godišnjih financijskih izvještaja u XML formatu objavljuje Hanfa na svojoj internetskoj stranici.

(5) Datoteke iz stavka 1. točaka a) do c) ovoga članka Hanfi se dostavljaju putem SRPI-ja, a datoteka iz stavka 1. točke d) Hanfi se dostavlja u izvještajni sustav Hanfe, a sve u skladu s pravilnikom Hanfe kojim se uređuje sadržaj, oblik i način dostavljanja propisanih informacija Hanfi i u SRPI te pripadajućom tehničkom uputom Hanfe za obveznike dostave propisanih informacija u SRPI i Hanfi koju Hanfa objavljuje na svojoj internetskoj stranici.

(6) Godišnji izvještaj dostavljen je Hanfi samo ako je dostavljen u obliku i na način propisan stavcima 1. do 4. ovoga članka.

(7) Na izdavatelja koji je obavezan sastavljati konsolidirane izvještaje, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe stavaka 1. do 5. ovoga članka.«

Članak 3.

U Prilogu 1. točki a) Obrazac pod nazivom Godišnji financijski izvještaji »općih« izdavatelja GFI-IZD-POD, u dijelu BILANCA zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom, njegov je sastavni dio i čini Prilog 1. uz ovaj Pravilnik.

U RAČUNU DOBITI I GUBITKA naziv pozicije AOP 003 »Prihodi od prodaje (izvan grupe)« mijenja se i glasi »Prihodi od prodaje«.

U IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA između kolone 15 i kolone 16 dodaje se nova kolona s nazivom »Tečajne razlike zbog preračuna u prezentacijsku valutu«.

Dosadašnje kolone 16. do 20. postaju kolone 17. do 21.

U Prilogu 1. točki b) Obrazac pod nazivom Godišnji financijski izvještaji kreditnih institucija GFI-IZD-KI – zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom, koji čini Prilog 1. uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 4.

(1) Prve godišnje izvještaje u skladu s odredbom članka 2. ovoga Pravilnika izdavatelji su obvezni sastaviti i dostaviti za godišnje izvještajno razdoblje koje počinje od 1. siječnja 2025. godine.

(2) Obrasci za dostavu podataka iz članka 3. ovoga Pravilnika objavljuju se na internetskoj stranici Hanfe te se iz tehničkih razloga ne objavljuju u »Narodnim novinama«.

Članak 5.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/25-01/02

Urbroj: 326-01-70-72-25-4

Zagreb, 25. studenoga 2025.

Zamjenica predsjednika

Upravnog vijeća

Anamarija Staničić, v. r.

2161

Na temelju članka 470. Zakona o tržištu kapitala (»Narodne novine«, broj 65/18, 17/20, 83/21, 151/22, 85/24 i 126/25), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 25. studenoga 2025. godine donosi

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNI PRAVILNIKA O SADRŽAJU I STRUKTURI IZVJEŠTAJA IZDAVATELJA ZA RAZDOBLJA TIJEKOM GODINE TE OBLIKU I NAČINU NJIHOVOG DOSTAVLJANJA HRVATSKOJ AGENCIJI ZA NADZOR FINACIJSKIH USLUGA

Članak 1.

U Pravilniku o sadržaju i strukturi izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine te obliku i načinu njihovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (»Narodne novine«, broj 114/18, 27/21, 26/22 i 32/23) u članku 2. točki 2. riječi: »(»Narodne novine«, br. 65/18, 17/20, 83/21 i 151/22)« zamjenjuju se riječima: »(»Narodne novine«, br. 65/18, 17/20, 83/21, 151/22, 85/24 i 126/25)«.

Članak 2.

U članku 3. iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

»(7) Izdavatelji polugodišnje i tromjesečne financijske izvještaje sastavljaju u mjeri u kojoj je to primjenjivo u skladu s odgovarajućim odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.«

U dosadašnjem stavku 7. koji postaje stavak 8. broj: »6« zamjenjuje se brojem: »7«.

Članak 3.

U članku 4. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

»1. datoteku u PDF formatu u kojoj se kao jedna cjelovita datoteka dostavljaju:

- a) polugodišnji financijski izvještaji
- b) međuizvještaj rukovodstva
- c) izjava osoba u izdavatelju odgovornih za sastavljanje polugodišnjeg izvještaja i

d) revizorski izvještaj odnosno izvještaj o revizijskom uvidu ako su polugodišnji financijski izvještaji revidirani ili je obavljen revizijski uvid, ili izjava da polugodišnji financijski izvještaji nisu revidirani ili nije obavljen revizijski uvid«.

Članak 4.

U Prilogu 1. točki a) Obrazac pod nazivom Polugodišnji financijski izvještaji »općih« izdavatelja PFI-IZD-POD, u dijelu BILANCA zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom, njegov je sastavni dio i čini Prilog 1. uz ovaj Pravilnik.

U RAČUNU DOBITI I GUBITKA naziv pozicije AOP 003 »Prihodi od prodaje (izvan grupe)« mijenja se i glasi »Prihodi od prodaje«.

U IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA između kolone 15 i kolone 16 dodaje se nova kolona s nazivom »Tečajne razlike zbog preračuna u prezentacijsku valutu«.

Dosadašnje kolone 16. do 20. postaju kolone 17. do 21.

U Prilogu 1. točki b) Obrazac pod nazivom Polugodišnji financijski izvještaji kreditnih institucija PFI-IZD-KI – zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom, koji čini Prilog 1. uz Pravilnik i njegov je sastavni dio.

U Prilogu 2. točki a) Obrazac pod nazivom Tromjesečni financijski izvještaji »općih« izdavatelja TFI-IZD-POD, u dijelu BILANCA, zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom i njegov je sastavni dio.

U RAČUNU DOBITI I GUBITKA naziv pozicije AOP 003 »Prihodi od prodaje (izvan grupe)« mijenja se i glasi: »Prihodi od prodaje«.

U IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA između kolone 15 i kolone 16 dodaje se nova kolona s nazivom »Tečajne razlike zbog preračuna u prezentacijsku valutu«.

Dosadašnje kolone 16. do 20. postaju kolone 17. do 21.

U Prilogu 2. točki b) Obrazac pod nazivom Tromjesečni financijski izvještaji kreditnih institucija TFI-IZD-KI – zamjenjuje se novim obrascem pod istim nazivom, koji čini Prilog 2. uz Pravilnik i njegov je sastavni dio.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

(1) Prve izvještaje za razdoblja tijekom godine u skladu s odredbama članaka 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika izdavatelj je obavezan sastaviti i dostaviti za godišnje izvještajno razdoblje koje počinje od 1. siječnja 2026. godine.

(2) Izvještaje za razdoblja tijekom poslovne godine koja je završila 31. prosinca 2025. izdavatelj je obavezan sastaviti i dostaviti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i strukturi izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine te obliku i načinu njihovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (»Narodne novine«, br. 114/18, 27/21, 26/22 i 32/23).

(3) Obrasci za dostavu podataka iz članka 4. ovoga Pravilnika objavljuju se na internetskim stranicama Hanfe te se iz tehničkih razloga ne objavljuju u »Narodnim novinama«.

Članak 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/25-01/02

Urbroj: 326-01-70-72-25-5

Zagreb, 25. studenoga 2025.

Zamjenica predsjednika
Upravnog vijeća
Anamarija Staničić, v. r.

OPĆINA SVETI ILIJA

2162

Na temelju članka 42. stavka 1. Zakona o lokalnim porezima (»Narodne novine« broj 115/16, 101/17, 114/22, 114/23, 152/24), članka 35. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine« broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19) i članka 30. Statuta Općine Sveti Ilija (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 25/13, 48/13 i 11/17), Općinsko vijeće Općine Sveti Ilija na 4. sjednici održanoj 11. studenoga 2025. godine donosi

ODLUKU

O POREZIMA OPĆINE SVETI ILIJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom se Odlukom utvrđuju vrste poreza Općine Sveti Ilija, obveznici plaćanja, porezna stopa i osnovica, stope i visine poreza, drugi odgovarajući elementi za njihov obračun te način obračuna i način plaćanja poreza u skladu sa Zakonom o lokalnim porezima (»Narodne novine« broj 115/16, 101/17, 114/22, 114/23, 152/24).

II. VRSTE POREZA

Članak 2.

Porezi Općine Sveti Ilija su:

1. porez na potrošnju,
2. porez na nekretnine,
3. porez na korištenje javnih površina.

1. Porez na potrošnju

Članak 3.

Porez na potrošnju plaća se na potrošnju alkoholnih pića (vijnjak, rakija i žestoka pića), prirodnih vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima na području Općine Sveti Ilija.

Članak 4.

Obveznik poreza na potrošnju iz članka 3. ove Odluke je fizička i pravna osoba koja pruža ugostiteljske usluge na području Općine Sveti Ilija.

Članak 5.

Osnovica poreza na potrošnju iz članka 3. Ove Odluke je prodajna cijena pića koje se proda u ugostiteljskim objektima, a u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost.

Članak 6.

Porez na potrošnju plaća se po stopi od 3 %.

Porez na potrošnju prihod je Proračuna Općine Sveti Ilija na čijem području je obavljena prodaja pića.

Utvrđenu obavezu poreza na potrošnju porezni obveznik, za razdoblje od prvog do posljednjeg dana u mjesecu, iskazuje na Obrascu PP-MI-PO do 20. u mjesecu za prethodni mjesec. Utvrđenu obavezu porezni obveznik dužan je platiti do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni.

Članak 7.

Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza na potrošnju za Općinu Sveti Ilija obavlja Porezna uprava čijoj se nadležnoj Ispostavi predaje citirani Obrazac iz stavka 3. ovog članka.

2. Porez na nekretnine

Članak 8.

Porez na nekretnine plaćaju domaće i strane, pravne i fizičke osobe koje su vlasnici nekretnina na dan 31. ožujka godine za koju se utvrđuje porez, a koje se nalaze na području Općine Sveti Ilija.

Nekretnina je svaka stambena zgrada ili stambeni dio stambeno-poslovne zgrade ili stan te svaki drugi samostalni funkcionalni prostor namijenjen stanovanju. Nekretninom se ne smatraju gospodarske zgrade koje služe samo za smještaj poljoprivrednih strojeva, oruđa i drugog pribora te nekretnine za koje se prema odluci o komunalnoj naknadi određuje koeficijent namjene za proizvodni ili neproizvodni poslovni prostor.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako se ne može utvrditi vlasnik, porez na nekretnine plaća korisnik nekretnine određen prema odredbama propisa kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

Za novoizgrađene nekretnine obveza plaćanja poreza na nekretnine nastaje danom izvršnosti uporabne dozvole godine za koju se utvrđuje porez odnosno danom početka korištenja nekretnine koja se koristi bez uporabne dozvole.

Porez na nekretnine plaća se u visini od 1,50 eura/m² korisne površine nekretnine.

Obveznik poreza na nekretnine dužan je do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje porez poreznom tijelu prijaviti promjenu podataka bitnih za utvrđivanje obveze plaćanja poreza na nekretnine, a osobito promjenu obračunske površine nekretnine odnosno promjenu namjene nekretnine koja utječe na obračun poreza ili dokaze koji utječu na ostvarivanje uvjeta za oslobođenje od plaćanja poreza na nekretnine.

Članak 9.

Porez na nekretnine ne plaća se na nekretnine:

1. koje služe za stalno stanovanje
2. koje se iznajmljuju na temelju ugovora o najmu za stalno stanovanje
3. javne namjene i nekretnine namijenjene institucionalnom smještaju osoba
4. koje se u poslovnim knjigama trgovačkih društava vode kao nekretnine namijenjene prodaji, ako je od dana unosa u poslovne knjige do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje porez proteklo manje od šest mjeseci

5. preuzete u zamjenu za nenaplaćena potraživanja, ako je od dana preuzimanja do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje porez proteklo manje od šest mjeseci

6. koje zbog proglašenja prirodnih nepogoda u određenom poreznom razdoblju nisu podobne kao stambeni prostor

7. u slučajevima kada se iz svih okolnosti može utvrditi da je onemogućena stambena namjena nekretnine

8. u vlasništvu jedinica lokalne samouprave koje se nalaze isključivo na teritoriju te jedinice lokalne samouprave

9. koje domaćinu određenom prema propisu kojim se uređuje ugostiteljska djelatnost služe za stalno stanovanje.

Radi dokazivanja da se radi o nekretnini koja služi za stalno stanovanje, porezni obveznik dužan je na poziv poreznog tijela dokazati činjenicu stalnog stanovanja, pri čemu se činjenica stalnog stanovanja ne smatra dokazanom prijavom prebivališta na nekretnini.

Porezno tijelo ovlašteno je prikupljati podatke potrebne za dokazivanje činjenice stalnog stanovanja od drugih osoba koje raspolazu tim podacima, a osobito od osoba koje raspolazu podacima o korištenju dijelova infrastrukture.

U slučaju iz stavka 1. točke 2. ovoga članka smatra se da se nekretnina iznajmljuje na temelju ugovora o najmu za stalno stanovanje ako je u određenom poreznom razdoblju iznajmljena najmanje deset mjeseci.

U slučaju iz stavka 1. točke 7. ovoga članka stambena namjena nekretnine u smislu ovoga Zakona utvrđuje se na temelju postojanja infrastrukture ili opreme ili uređaja koji zamjenjuju priključak na infrastrukturu.

Za nekretnine iz stavka 1. točke 7. ovoga članka porezni obveznik dužan je dokazati da je onemogućena stambena namjena nekretnine.

3. Porez na korištenje javnih površina

Članak 10.

Porez na korištenje javne površine plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste javnu površinu.

Javnim površinama u smislu ove Odluke smatraju se javne površine definirane odgovarajućim zakonskim odredbama te utvrđene Odlukom o komunalnom redu.

Članak 11.

Javne površine mogu se dati na korištenje za postavu ljetnih terasa, kioska ili drugih objekata kroz određeno vrijeme.

Za korištenje javnih površina iz prethodnog stavka u trajanju dužem od 30 dana zaključuje se ugovor o zakupu između Općine Sveti Ilija i korisnika u kojem se određuju uvjeti korištenja površina i visina poreza te rok uplate. Za korištenje javnih površina iz pret-

hodnog stavka u trajanju kraćem od 30 dana Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija izdaje rješenje u kojem su određeni uvjeti korištenja površina i visina poreza te rok uplate.

Korištenje javnih površina do 30 dana odobrava Jedinstveni upravni odjel, a u trajanju duljem od 30 dana, općinski načelnik.

Članak 12.

Na korištenje javnih površina plaća se porez na svaki m² površine po danu u iznosu od 1,00 €.

Za pokretnu prodaju putem vozila na javnim površinama plaća se porez u paušalnom iznosu od 180,00 € godišnje ili 15,00 € mjesečno.

Od obveze plaćanja poreza na korištenje javne površine oslobođene su neprofitne udruge građana, te prodaja poljoprivrednih proizvoda uz obaveznu prethodnu najavu Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Sveti Ilija.

Članak 13.

Porez na korištenje javne površine obveznik je dužan platiti prije izdavanja rješenja kojim se odobrava korištenje javne površine, a koje izdaje Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija.

Članak 14.

Iznimno od odredaba članka 13. ove Odluke, općinski načelnik može odobriti privremenu uporabu javne površine i osloboditi obveznika plaćanja poreza na korištenje javne površine, u svrhu održavanja akcije zaštite okoliša, humanitarne, kulturne, sportske i druge akcije od interesa za Općinu Sveti Ilija, te za manifestacije za koje je Općina organizator i pokrovitelj.

III. PROVEDBENE ODREDBE

Članak 15.

Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe naplate poreza na potrošnju i poreza na nekretnine, u ime i za račun Općine Sveti Ilija obavlja Porezna uprava, Područni ured Varaždin, Ispostava Varaždin.

Porezna uprava, Područni ured Varaždin, Ispostava Varaždin dužna je do 15. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec Općini Sveti Ilija dostavljati zbirno izvješće o utvrđenim i naplaćenim porezima te pokrenutim postupcima i mjerama radi naplate poreza iz prethodnog stavka.

Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, Područnom uredu Varaždin, Ispostavi Varaždin za obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka pripada naknada u visini od 5 % od ukupno naplaćenih prihoda.

Ovlašćuje se nadležna organizacija za platni promet zadužena za naplatu javnih prihoda (FINA) da naknade predviđene ovom Odlukom Poreznoj upravi obračuna i uplati u Državni proračun do zadnjeg dana u mjesecu za protekli mjesec.

Članak 16.

Obračun i naplatu poreza za korištenje javnih površina vrši Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija na način utvrđen ovom Odlukom.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Postupci utvrđivanja poreza započeti po odredbama Odluke o porezima Općine Sveti Ilija (»Službeni vjesnik Varaždinske županije« br. 35/17, 71/17, 42/20, 51/20, 103/23, 15/25), koji nisu dovršeni do stupanja na snagu ove Odluke, dovršit će se prema odredbama te Odluke.

Članak 18.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o općinskim porezima Općine Sveti Ilija (»Službeni vjesnik Varaždinske županije« 35/17, 71/17, 42/20, 51/20, 103/23, 15/25).

Članak 19.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije« i »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

Klasa: 363-01/25-01/02

Urbroj: 2186-08-03-25-1

Sveti Ilija, 11. studenoga 2025.

Predsjednik

Općinskog vijeća

Zdravko Ostroški, dipl. ing., v. r.

GRAD VRLIKA

2163

Na temelju članka 19.a stavka 1. Zakona o porezu na dohodak (»Narodne novine« 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23 i 152/24), članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine« br. 33/01, 60/01 – vjerojodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19, 144/20) i članka 31. točke 1. alineja 23. Statuta Grada Vrlike (»Službeni glasnik Grada Vrlike« br. 2/18, 6/20 i 2/21), na prijedlog gradonačelnika Grada Vrlike, Gradsko vijeće Grada Vrlike na svojoj 6. sjednici održanoj 17. studenoga 2025. godine, donijelo je

ODLUKU

O VISINI POREZNIH STOPA GODIŠNJEG POREZA NA DOHODAK GRADA VRLIKE

Članak 1.

Ovom Odlukom utvrđuju se visine poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak za porezne obveznike na području Grada Vrlike.

Članak 2.

Porezne stope iz članka 1. ove Odluke utvrđuju se kako slijedi:

- niža porezna stopa 18,00 %,
- viša porezna stopa 28,00 %.

Članak 3.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom glasniku Grada Vrlike« i »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026. godine.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak (»Službeni glasnik Grada Vrlike« br. 7/23).

Klasa: 410-20/25-01/03

Urbroj: 2181-16/01-25-01

Vrlika, 17. studenoga 2025.

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

Grad Vrlika

Gradsko vijeće

Predsjednica

Anita Šimunović, mag. oec., v. r.

USTAVNI SUD REPUBLIKE
HRVATSKE

2164

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mate Arlović, Sanja Bezbradica Jelavić, Dražen Bošnjaković, Ante Galić, Biljana Kostadinov, Lovorka Kušan, Maša Marochini Zrinski, Rajko Mlinarić, Goran Selanec, Frane Staničić i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo D. J. iz Z., sada u Zatvoru u V., na sjednici održanoj 7. listopada 2025. donio je

ODLUKU

I. Utvrđuje se da su podnositelju ustavne tužbe D. J. iz Z. povrijeđeni pravo na povjerljivu komunikaciju s braniteljem zajamčeno člancima 35. i 36. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02., 1/06., 13/17. i 6/24.) te pravo na nesmetano uspostavljanje veze s braniteljem zajamčeno člankom 29. stavkom 2. alinejom 3. Ustava.

II. Radi otklanjanja navedenih povreda, utvrđenih u stadiju postupka pred optužnim vijećem, Županijski sud u Z. obvezuje se promijeniti sastav optužnog vijeća u predmetu koji se protiv podnositelja vodi na tom sudu pod brojem Kov-Us-128/2022.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

i

RJEŠENJE

Ustavna tužba se u preostalom dijelu odbacuje.

Obrazloženje odluke

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. D. J. iz Z., sada u Zatvoru u V. (u daljnjem tekstu: podnositelj) u kojem se prema njemu izvršava mjera istražnog zatvora, podnio je 13. studenoga 2023. tijekom svoga boravka u Zatvoru u B., ustavnu tužbu u kojoj je prigovorio da mu za vrijeme boravka u Zatvoru u B. nije omogućena povjerljiva komunikacija s odvjetnicima, jer su mu u više navrata pisane pošiljke njegovih odvjetnika (u daljnjem tekstu za pisma odvjetnika koristi se i termin »odvjetnička pošta«) dostavljene u potpunosti otvorene. Također je prigovorio da pošiljke koje on šalje iz Zatvora u B. navedena zatvorska ustanova ne upućuje adresatima primjerenom brzinom, odnosno da »zadržava poštu«.

1.1. Podnositelj je podnio više dopuna ustavne tužbe (podnesci od 12. lipnja 2024., 25. lipnja 2024., 18. srpnja 2024., 23. kolovoza 2024., 11. rujna 2024.), u kojima je dodatno obrazložio prigovore navedene u ustavnoj tužbi.

1.2. U spis Ustavnog suda zaprimljena su i dva podneska M. J., supruge podnositelja (od 26. kolovoza 2024. i 14. ožujka 2025.), kojima je dostavila Ustavnom sudu različitu dokumentaciju za podnositelja i zatražila ubrzanje ustavnosudskog postupka. Za pravnu narav požurnica koje tijekom postupka podnositelji upućuju Ustavnom sudu v. točku 7. obrazloženja odluke i rješenja broj: U-III-6559/2010 od 13. studenoga 2014. (»Narodne novine« broj 142/14.).

2. Ustavni sud pribavio je očitovanja i relevantnu dokumentaciju od Županijskog suda u Z., Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske – Središnjeg ureda za zatvorski sustav, Uprave za zatvorski sustav i probaciju (u daljnjem tekstu: Središnji ured za zatvorski sustav), pučke pravobraniteljice, Zatvora u B. i Zatvora u G.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. Podnositelj je uhićen 22. prosinca 2021. te mu je rješenjem Županijskog suda u Z. broj: 1 Kir-Us-286/2021 od 24. prosinca 2021., određen istražni zatvor zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo zločinačkog udruženja iz članka 328. stavka 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19. i 84/21.; u daljnjem tekstu: KZ/11) i kazneno djelo poticanja na teško ubojstvo u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 111. stavka 4. u vezi s člankom 37. stavkom 1. i člankom 329. stavkom 1. točkom 6. KZ-a/11, sve u vezi s člankom 51. KZ-a/11, te zbog istražnozatvorskih razloga iz članka 123. stavka 1. točaka 1., 3. i 4. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine« broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – odluka USRH broj: U-I-448/2009 i dr., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 80/22. i 36/24.; u daljnjem tekstu: ZKP/08). Istražni zatvor produljen mu je više puta, a tijekom izvršavanja mjere istražnog zatvora boravio je u Zatvoru u Z., Zatvoru u K., Zatvoru u B., Zatvoru u G. i Zatvoru u V. U vrijeme donošenja odluke Ustavnog suda podnositelj se nalazi u Zatvoru u V.

3.1. Navodne povrede ustavnih prava podnositelju su učinjene za vrijeme njegova boravka u Zatvoru u B. gdje je boravio od 12. svibnja 2023. do 12. ožujka 2024.

4. Prema navodima ustavne tužbe podnositelju su 29. rujna 2023. u Zatvoru u B. četiri pisane pošiljke njegovih odvjetnika uručene otvorene, i to: pismo odvjetnika T. M. upućeno 21. srpnja 2023., pismo odvjetnika N. G. upućeno 8. kolovoza 2023., pismo odvjetnika N. G. na kojem je otkinuta markica s digitalnim otiskom zbog čega je datum slanja nepoznat, te pismo odvjetnika T. M. upućeno 21. kolovoza 2023. U vezi s tim podnositelj je 1. listopada 2023. podnio pritužbu upravitelju Zatvora u B.

4.1. Upravitelj Zatvora u B. odgovorio je na podnositeljevu pritužbu od 1. listopada 2023. dopisom klasa: 730-10/23-11/882, urbroj. 514-10-06-01-02/01-23-02 od 3. listopada 2023., navodeći u mjerodavnom dijelu:

»1) dana 28. rujna 2023.g. Zatvor u B. zaprimio je kovertu sa Županijskog suda u Z. u kojoj su se nalazile 32 pisane pošiljke. Od toga 23 pisane pošiljke ste Vi uputili na različite adrese i one su upućene navedenim primateljima u ponedjeljak 2. 10. 2023.g. Ostalih 9 pisama su adresirana na Vas i ista su Vam uručena u petak 29. 9. 2023.g.

2) Sukladno čl. 139. st. 3. Zakona o kaznenom postupku istražni zatvorenik smije se dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, odnosno sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Sukladno navedenom Zatvor u B. je pisanu poštu vaših odvjetnika neotvorenu prosljedio na znanje i nadzor Županijskom sudu u Z., a po povratku vam je ista (otvorena od strane suda) uručena. Službenici zatvora u obavljanju službe u cijelosti poštuju tajnost dopisivanja, nisu neovlašteno otvarali pošiljku ili na drugi način povrijedili njihovu tajnost.«

5. Nadalje, prema navodima ustavne tužbe podnositelju su 6. listopada 2023. u Zatvoru u B. tri pisane pošiljke njegovih odvjetnika uručene otvorene, i to: pošiljka odvjetnika T. M. upućena 12. srpnja 2023., te pošiljke odvjetnika N. G. upućene 4. rujna 2023. i 19. rujna 2023. Zastupan po odvjetniku T. M. podnositelj je 23. listopada 2023. podnio pritužbu upravitelju Zatvora u B. navodeći da

mu se pošiljke njegovih odvjetnika dostavljaju otvorene. U bitnom je naveo:

»Naime, Zakon o izvršavanju kazne zatvora propisuje prava okrivljenika pa tako među ta prava ubraja i pravo na dopisivanje sa svojim odvjetnikom i to bez ograničenja i nadzora.

Upravitelj zatvora može uskratiti dopisivanje iz sigurnosnih razloga, o čemu će obavijestiti zatvorenika, odnosno, u slučaju sumnje u slanje i primanje nedopuštenih stvari ili tvari putem pisma, pismo upućeno zatvoreniku otvoriti u nazočnosti istražnog zatvorenika, a pismo koje šalje zatvorenik može se pregledati u njegovoj nazočnosti (čl. 131. Zakona o izvršavanju kazne zatvora). Isto pravo zajamčeno je okrivljenicima i Zakonom o kaznenom postupku na način da okrivljenik ima pravo na slobodno, nesmetano i povjerljivo komuniciranje sa svojim braniteljem (članak 64. stavak 1. točka 5. ZKP-a/08), a jedan od oblika komunikacije branitelja i okrivljenika je svakako i pisanim putem.

Kako okrivljenom D. J. nije uskraćeno dopisivanje, jer nikakvu odluku o tome nije primio, to znači da isti ima pravo na neograničeno dopisivanje slijedom čega ima pravo očekivati da se njegova pošta bez nepotrebnog odgađanja istome dostavi i to zatvorena kako mu je i upućena.

Otvaranjem pošte koju istražni okrivljenik upućuje svojim braniteljima odnosno koju od istih prima, krše se njegova prava, a radi se o minimalnim pravima okrivljenika koja su istome zajamčena spomenutim zakonima kao i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda pa isti očekuje da se ta prava poštuju odnosno da se pošta okrivljenika šalje odnosno istome dostavlja, jer ne postoje nikakvi razlozi da se postupa suprotno odnosno na način na koji se sad postupa.«

5.1. Na navedenu pritužbu upravitelj Zatvora u B. odgovorio je dopisom, klasa: 730-10/23-11/965, urbroj: 514-10-06-01-02/01-23-02 od 26. listopada 2023., u kojem je navedeno da je vezano uz dopisivanje s odvjetnicima podnositelju odgovoreno 4. listopada 2023., a da je u vezi s navedenim podnositelj podnio i zahtjev za sudsku zaštitu Županijskom sudu u Z., na koji se Zatvor u B. 19. listopada 2023. očitovao tom sudu.

5.2. Podnositelj, zastupan po odvjetniku T. M., 9. studenoga 2023. uputio je Županijskom sudu u Z. podnesak u vezi s otvaranjem odvjetničke pošte, u kojem je zatražio da mu sud odgovori je li otvarao poštu koju su branitelji podnositelja upućivali njemu u zatvor te, ako je tome tako, na temelju kojeg propisa.

6. U podnesku od 10. lipnja 2024., zaprimljenim na Ustavnom sudu 12. lipnja 2024., podnositelj je naveo da je 8. svibnja 2024. pri umidu u sudski spis Županijskog suda u Z. broj: Kov-Us-128/2022 primijetio da je Ustavni sud od predsjednice optužnog vijeća Županijskog suda u Z., sutkinje A. B. zatražio očitovanje vezano uz otvaranje podnositeljeve odvjetničke pošte. Istaknuo je da je 22. travnja 2024. nadležnom državnim odvjetništvu podnio kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja zbog kaznenog djela povrede tajnosti pisama i drugih pošiljaka iz članka 142. stavaka 1. i 3. KZ-a/11, a da sumnja da je upravo navedena sutkinja otvorila poštu njegovih odvjetnika, jer je člankom 139. stavkom 3. ZKP-a/08 propisano da se dopisivanje zatvorenika odvija »sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća«. Naveo je da je već »uhodana praksa« da mu se odvjetnička pošta dostavlja otvorena te da su mu 26. ožujka 2024. u Zatvoru u G. u dvije pošiljke njegove odvjetnice L. H. dostavljene otvorene, unatoč tome što je na kuvertama pečat odvjetnice i natpis: »odvjetnička pošta – ne otvaraj«, i to: pošiljka od 20. veljače 2024. – kuverta otvorena od gore i naknadno zalijepljena, te pošiljka od 23. veljače 2024. – kuverta otvorena s lijeve strane i naknadno »zakaclamana«. U vezi s tim podnositelj se obratio Državnom sudbenom vijeću i pučkoj pravobraniteljici.

6.1. Uz navedeni podnesak dostavio je kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja u kojoj se, između ostaloga, pozvao na odgovor upravitelja Zatvora u B. na njegovu pritužbu od 3. listopada

2023., u kojem je navedeno da je Županijski sud u Z. otvarao odvjetničku poštu upućenu podnositelju, a naveo je i da je predsjednici optužnog vijeća Županijskog suda u Z. 13. studenoga 2023. podnio pritužbu zbog otvaranja odvjetničke pošte.

6.2. Nadalje, uz navedeni podnesak podnositelj je dostavio odgovor pučke pravobraniteljice na njegovu pritužbu broj: P.P.-20-1-11-2485/23-7-22 od 31. siječnja 2024., u kojem je u odnosu na otvaranje odvjetničke pošte navedeno:

»Kako iz odgovora upravitelja zatvora Vašem branitelju (od 26. listopada 2023. godine) proizlazi da ste Županijskom sudu u Z. podnijeli zahtjev za sudsku zaštitu, između ostaloga i zbog otvaranja pisma odvjetnika, nije bilo uvjeta za postupanje pučke pravobraniteljice po tom dijelu pritužbe, o čemu smo Vas obavijestili našim dopisom od 30. listopada 2023. godine. Tom prilikom također smo Vas obavijestili da ćemo, cijeneći značaj poštivanja povjerljivosti komunikacije između osumnjičenika ili optuženih osoba i njihovih odvjetnika, koja je, sukladno čl. 4. Direktive 2013/48/EU, ključna za osiguravanje učinkovitog ostvarenja prava obrane te čini bitan dio prava na pošteno suđenje, u zasebnom predmetu šire ispitivati problem na koji ukazujete. Slijedom toga, uvažavajući ustavne i zakonske ovlasti pučke pravobraniteljice te neovisnost sudbene vlasti, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske zamolili smo da ispita postupanje nadležnih sudova u odnosu na poštivanje povjerljivosti komunikacije između osumnjičenika ili optuženih osoba i njihovih odvjetnika. Postupanje po tom predmetu još uvijek je u tijeku.«

7. U podnesku naslovljenom »Podnesak – dopuna« od 21. lipnja 2024., zaprimljenim u Ustavnom sudu 25. lipnja 2024., podnositelj je naveo da dostavlja odgovor pučke pravobraniteljice od 17. lipnja 2024. i očitovanje Općinskog državnog odvjetništva u N. Z. od 6. lipnja 2024., kao nesporan dokaz njegovih tvrdnji da je sud protuzakonito otvarao poštu njegovih odvjetnika.

7.1. U odgovoru pučke pravobraniteljice na pritužbu podnositelja klasa: 028-20-01/24-01/0003, urbroj: 506-16 od 17. lipnja 2024., upućene e-poštom supruzi podnositelja M. J., navedeno je:

»Prije svega, jednako kao i u našim prethodnim obavijestima Vašem suprugu te telefonskom razgovoru s njim dana 11. lipnja 2024. godine, naglašavamo da pučka pravobraniteljica nema zakonskih ovlasti preispitivati ili ocjenjivati pravilnost i zakonitost sudskih odluka ili postupaka, uključujući odluke o određivanju ili produljenju istražnog zatvora.

Iz istih razloga nema uvjeta ni za postupanje po navodima koji se odnose na otvaranje pošiljki koje Vaš suprug upućuje svojim odvjetnicima ili od njih zaprima. S tim u vezi još jednom podsjećamo da smo, postupajući po pritužbi Vašeg supruga te pritužbama još nekih istražnih zatvorenika, u studenom 2023. godine Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ukazali na ovaj problem (otvaranje pisama, poštivanje povjerljivosti komunikacije između osumnjičenika ili optuženih osoba i njihovih odvjetnika). O tome smo pisali u Izvješću pučke pravobraniteljice za 2023. godinu. Budući da nismo zaprimili obavijest Vrhovnog suda, krajem svibnja smo uputili požurnicu u kojoj smo ukazali i na presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Mafalani protiv Hrvatske* (br. zahtjeva 3646/17, od 21. svibnja 2024. godine), u kojoj je, između ostaloga, zbog neopravdanog miješanja u pravo podnositelja na poštivanje povjerljivosti njegovog dopisivanja s braniteljem utvrđena povreda čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nadalje, iz dostavljene dokumentacije proizlazi da je Vaš suprug 24. svibnja 2024. godine iz istih razloga podnio ustavnu tužbu pa stoga... nema uvjeta za postupanje pučke pravobraniteljice.«

7.2. U odgovoru Općinskog državnog odvjetništva u Z. broj: N-DO-21/2024 od 6. lipnja 2024. upućenom odvjetnici podnositelja L. H. u predmetu naknade štete zbog uvjeta u Zatvoru u B., a u povodu podnositeljeva zahtjeva za mirno rješenje spora, u odnosu na povjerljivost dopisivanja s odvjetnicima navedeno je:

»U odnosu na navode koji se tiču privatnosti, odnosno dopisivanja, na temelju čl. 139. st. 3. ZKP zatvorenik se smije dopisivati sa osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon

podignute optužnice sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća, dok je stavkom 5. istog članka propisano da zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja, podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju i zaprimiti njegov odgovor, na način propisan odredbama posebnog zakona. Sukladno navedenom i sukladno uputi Središnjeg ureda za zatvorski sustav, Uprave za zatvorski sustav i probaciju, KLASA: 053-01/23-01/927, urbroj: 514-10-02/03-01/01-23-03 od 11. srpnja 2023. Zatvor u B. svu poštu (dolaznu i odlaznu), osim pošte pučkom pravobranitelju, dostavlja Županijskom sudu u Z. na nadzor. Prije navedene upute, Zatvor u B. je poštu od odvjetnika direktno dostavljao istražnim zatvorenicima.

Nakon odobrenog nadzora po odobrenju suca, pošta se upućuje primateljima (dolazna zatvoreniku, odlazna na poštu). Za vrijeme boravka u zatvoru podnositelj je ukupno zaprimio/poslao 499 pošiljki, od čega su 32 pošiljke upućene/primljene od pučkog pravobranitelja, dok sva ostala pisma, uključujući i ona od odvjetnika, Zatvor u B. ne otvara, nego se proslijeđuju dalje prema primateljima nakon pregleda od strane suda (pisma od odvjetnika bila su otvorena i ponovno zalijepljena).«

8. U podnesku naslovljenom »Podnesak – dopuna II« od 18. srpnja 2024., zaprimljenim u Ustavnom sudu 22. srpnja 2024., podnositelj je, kao dokaz svojih tvrdnji o otvaranju odvjetničke pošte, dostavio dvije službene zabilješke koje je u Zatvoru u B. sačinila viša stručna savjetnica za tretman.

8.1. U službenoj zabilješci od 29. rujna 2023. navedeno je:

»SLUŽBENA ZABILJEŠKA

sastavljena dana 29. rujna 2023. godine u Zatvoru u B. – upisiva-
nje odobrene pošte pristigle sa cenzure za istražnog zatvorenika D. J.

OPIS DOGAĐAJA:

Dana 29. rujna 2023. zaprimljena je pošta od Županijskog suda u Z. za istražnog zatvorenika D. J..

U koverti formata A 4 nalazila su se 23 pisma koja je istražni zatvorenik D. J. uputio na različite adrese i koja su odobrena od strane suda te su ista poslana putem Zatvora u B..

Također, u koverti je bilo 9 pisama koja su naslovljena na istražnog zatvorenika, a koja su odobrena od strane suda i uručena istražnom zatvoreniku D. J..

Napominjem da pisma koja su dostavljena s cenzure nisam otvarala, nego su takva pisma dostavljena u Zatvor u B.«

8.2. U službenoj bilješci od 6. listopada 2023. navedeno je:

»SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Dana 6. listopada 2023. zaprimljena je pošta za istražnog zatvorenika J. D. od odvjetnika N. G. (4 pisane pošiljke, pod red.br. 945, 993, 994, 995) iste su pregledane od strane Županijskog suda u Z. te odobrene da se uruče istražnom zatvoreniku (uručeno 6. 10. 2023.).

Navedene pošiljke koje smo zaprimili u Zatvor u B. su otvarane i ponovno zalijepljene od strane suda, te su takve predane istražnom zatvoreniku istog dana, 6. 10. 2023. g.

Svoju službu sam obavljala u cijelosti, poštivala tajnost dopisivanja, nisam neovlašteno otvarala pošiljku ili na drugi način povrijedila njihovu tajnost.«

9. Podnositelj se Ustavnom sudu obratio podneskom od 23. kolovoza 2024. navodeći da sutkinja Županijskog suda u Z. A. B. »protuustavno otvara odvjetničku poštu dok svu ostalu poštu zadržava mjesecima čime onemogućava obranu i pravo na pravično suđenje«. Također je naveo da je »tijekom boravka iza rešetaka započeo štrajkati glađu 12 dana i noći«, zbog čega je izgubio ukupno 7,5 kilograma tjelesne težine.

Uz navedeni podnesak priložio je rješenje predsjednika Županijskog suda u Z. broj: 29 Su-552/2024-15, 29 Su-606/2024-4 od 23. srpnja 2024., kojim je odbijen, kao neosnovan, njegov zahtjev za izuzeće od obavljanja sudačke dužnosti sutkinja Županijskog suda u Z. A. B. i C. D. u predmetu toga suda broj: Kov-Us-128/2022.

Iz obrazloženja navedenog rješenja proizlazi da je podnositelj kao razlog za izuzeće naveo da sutkinja A. B. sustavno otvara poštu njegovih odvjetnika upućenu njemu u zatvorsku ustanovu.

III. DOSTAVLJENA OČITOVANJA

10. Tijekom ustavnosudskog postupka Ustavni sud zatražio je i dobio je očitovanja o podnositeljevim prigovorima koji se tiču otvaranja odvjetničke pošte u Zatvoru u B. i zadržavanja pošte koju je podnositelj iz te zatvorske ustanove slao adresiranim državnim tijelima.

1) Očitovanja upravitelja zatvorskih ustanova

11. U očitovanju upravitelja Zatvora u B. klasa: 730-10/24-11/711 urbroj: 514-10-06-01-02/01-24-02 od 12. rujna 2024. navedeno je:

»Sukladno čl. 139. st. 3. ZKPa zatvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Iznimno od navedenog, odredbom čl. 139. st. 6. ZKPa, propisano je da istražni zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja, podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju i zaprimiti njegov odgovor, na način propisan odredbama posebnog zakona.

Sukladno navedenom i sukladno uputi Središnjeg ureda za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju KLASA: 053-01/23-01/927. Urbroj: 514-10-02/03-01/01-23-03. od 11. srpnja 2023.g. Zatvor u B. svu poštu (dolaznu i odlaznu) osim poštu Pučkom pravobranitelju dostavlja Županijskom sudu u Z. na nadzor.

Prije navedene upute, Zatvor u B. je poštu od odvjetnika direktno dostavljao istražnim zatvorenicima.

Nakon obavljenog nadzora, i po odobrenju suca, pošta se upućuje primateljima (dolazna zatvoreniku, odlazna na poštu). Dana 29. rujna 2023. g. Zatvor u B. je zaprimio 23 odlazna pisma i 9 dolaznih pisama koja su odobrena od strane suda za daljnje upućivanje/slanje. Dana 06. listopada 2023. g. Zatvor je zaprimio od strane Županijskog suda 4 pisma od odvjetnika N. G..

Istražni zatvorenik D. J. često se prituživao na kašnjenje pošte i dobivanje otvorene pošte od odvjetnika, te se Zatvor u B. redovito o navedenom očitovao i njemu, odvjetnicima. Središnjem uredu za zatvorski sustav te Županijskim sudovima. U prilogu dostavljamo sve pritužbe i očitovanja sa prilogima iz kojih je vidljivo da se istražnom zatvoreniku pošta od strane Zatvora u B. nije zadržavala niti neovlašteno otvarala.

Također dostavljamo izvadak iz interne evidencije odlazne i dolazne pošte za istražnog zatvorenika D. J..

Napominjemo da službenici Zatvora u B. pisma istražnih zatvorenika ne otvaraju, nego kako su zaprimljena nakon pregleda od strane suda tako se proslijeđuju dalje prema primateljima (pisma od odvjetnika često su bila otvorena i ponovo zalijepljena).«

12. U očitovanju upravitelja Zatvora u G. klasa: 730-10/24-11/707, urbroj: 514-10-06-03-01/4-24-02 od 12. rujna 2024. navedeno je:

»Sukladno članku 139. stav 3. Zakona o kaznenom postupku zatvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća, iznimno od navedenog članka, zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja, podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju i zaprimiti njegov odgovor, na način propisan odredbama posebnog zakona, sukladno navedenom i sukladno uputi Središnjeg ureda za zatvorski sustav i probaciju KLASA: 053-01/23-01/927, Urbroj: 514-10-02/03-01/01-23-03. od 11. srpnja 2023. godine Zatvor u G. svu poštu dolaznu i odlaznu osim pošte Pučkom pravobranitelju dostavlja Županijskom sudu u Z. Prije navedene upute, Zatvor u G. je poštu odvjetnika direktno dostavljao istražnom zatvoreniku.

Nakon obavljenog nadzora i po odobrenju suca, pošta se odmah upućuje primateljima dolazna zatvoreniku odlazna na poštu.

Isto tako naglašavamo da službenici Zatvora u G. pisma istražnih zatvorenika ne otvaraju, nego kako su zaprimljena nakon pregleda od strane suda ista uroćuju zatvoreniku, odnosno nose na poštu. Naglašavamo da niti jedno pismo od odvjetnika nije otvoreno što potvrđuje i istražni zatvorenik D. J. vlastoručno napisanom izjavom od 06. rujna 2024. godine.

Međutim nakon premještanja istražnog zatvorenika iz Zatvora u B. u Zatvor u G. dana 6. ožujka 2024. godine Zatvor u G. zaprimio je iz Zatvora u B. pisma koja su otvarana i lijepljena selotejpom i to od odvjetnice L. H., Dječjeg vrtića S. i od građanina V. L. što je i evidentirano u evidenciji pisama, prijama i vraćanja stvari. Navedena pisma uručena su istražnom zatvoreniku i on nije imao primjedbi.«

2) Očitovanje Središnjeg ureda za zatvorski sustav

13. U očitovanju Središnjeg ureda za zatvorski sustav klasa: 730-10/24-11/704, urbroj: 514-10-02-03-01/01-24-02 od 13. rujna 2024. navedeno je:

»Odredbom članka 30. stavka 2. Zakona o izvršavanju kazne zatvora ('Narodne novine', broj: 14/21) propisano je da Središnji ured prati, unaprijeduje i nadzire zakonitost rada i postupanja u kaznionici, zatvorima odnosno centrima (u daljnjem tekstu: kaznena tijela), sukladno čemu je kaznenim tijelima dana uputa vezana za postupanje s pismima koja istražni zatvorenici šalju iz kaznenog tijela tijekom izvršavanja mjere istražnog zatvora.

Uputa je utemeljena na odredbama Zakona o kaznenom postupku ('Narodne novine' broj: 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 130/20 i 80/22, u daljnjem tekstu: Zakon) i Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora ('Narodne novine' broj: 08/10, u daljnjem tekstu: Pravilnik), odnosno na aktima kojima je uređeno izvršavanje mjere istražnog zatvora. Odredbom članka 139. stavka 3. Zakona propisano je da se zatvorenik smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Zatvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe. Iznimno od navedenog, odredbom članka 139. stavka 6. Zakona propisano je da istražni zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja, podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju i zaprimiti odgovor, na način propisan odredbama posebnog zakona.

Nadalje, odredbom članka 21. Pravilnika propisano je da će pisma koja zatvorenik prima ili šalje uprava zatvora dostaviti, prije uručivanja zatvoreniku ili prije otpreme, nadležnom sudu.

Slijedom navedenog, razvidno je da je Uputa dana kaznenim tijelima radi ujednačavanja postupanja s pismima istražnih zatvorenika, te da isključivo upućuje na primjenu zakonskih i podzakonskih odredbi kojima je uređeno postupanje s pismima istražnih zatvorenika.

Ističemo, da sukladno odredbama članka 64. stavka 1. točke 5. Zakona, članka 18. stavka 3. Pravilnika, kao i Upute Središnjeg ureda za zatvorski sustav službenici kaznenih tijela ne otvaraju pisma koja istražni zatvorenici šalju ili primaju od svojih odvjetnika. Službenici kaznenih tijela postupajući prema odredbi članka 139. stavka 3. Zakona nadležnim sudovima dostavljaju pisma koju istražni zatvorenici šalju, odnosno primaju od osoba izvan kaznenog tijela dok se nalaze na izvršavanju istražnog zatvora, pa tako i pisma odvjetnika. Ukoliko su pisma, kako se navodi u predmetnoj ustavnoj tužbi otvorena od strane nadležnog suda, nikako se ne može podvesti pod nepravilno postupanje službenika kaznenih tijela, niti su službenici kaznenih tijela ovlašteni preispitivati postupanje nadležnih sudova (da li će pismo odvjetnika otvoriti ili ne). Službenici kaznenih tijela pisma zaprimljena od nadležnih sudova samo uroćuju istražnim zatvorenicima.«

3) Očitovanje predsjednika Županijskog suda u Z.

14. U očitovanju predsjednika Županijskog suda u Z. broj: 25 Su-981/2024-4 od 23. rujna 2024. navedeno je:

»1. U odnosu na navode podnositelja vezano za otvaranje četiri pisane pošiljke njegovih odvjetnika uručene u Zatvoru u B., odmah je zatraženo očitovanje predsjednice optužnog vijeća, sutkinje A. B., čiji sadržaj Vam prenosimo u cijelosti kako slijedi:

'U kaznenom predmetu protiv I okrivljenog V. M. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 329. st. 1. toč. 6. i dr. KZ, predstavlja se odnosu na II okrivljenog D.J. zbog, kako se navodi, 'otvaranja i višemjesečnog zadržavanja pošte koje je kontinuirano i protuzakonito'.

Suprotno navodima iz predstavljanja, dopisivanje istražnog zatvorenika sa osobama izvan zatvora regulirano je odredbama članka 139. Zakona o kaznenom postupku koje se primjenjuju i u odnosu na II okrivljenog D. J., pri čemu sud ne zadržava poštu na način kako se to u predstavljanju navodi.

U dopisu Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-Bi-4957/2023 od 29. kolovoza 2024. traži se očitovanje u odnosu na pritužbu II okrivljenog D. J. da su mu 29. rujna 2023. četiri pisane pošiljke njegovih odvjetnika N. G. i T. M. uručene u Zatvoru u B., u potpunosti otvorene, te da mu primitak i odašiljanje pismena općenito kasni. Navedene pošiljke citirane su na obrascu Zatvora u B. 'prijavak sucu' od 1. listopada 2023. te u pritužbi II okrivljenog D. J. od 13. studenog 2023. S obzirom na veliku količinu pošiljaka koja svakodnevno pristižu sudu i prosljeđuje se, ne samo u ovom nego i u drugim istražno-zatvorskim predmetima, nisam u mogućnosti detaljnije se očitovati na predmetne ili druge konkretne pošiljke, niti sud ima utjecaja na vrijeme koje je potrebno za dostavu pošte. No, ujedno napominjem da je prema dokumentaciji u spisu razvidno da su u tom razdoblju branitelji II okrivljenog D. J. bili odvjetnik T. M. (kojemu je II okrivljeni D. J. opozvao punomoć za zastupanje 22. siječnja 2024.) i odvjetnica V. D. L., dok je punomoć za odvjetnika N. G. dostavljena u spis predmeta naknadno, 9. svibnja 2024. (budući da mu je II okrivljeni D. J. 14. ožujka 2023. otkazao punomoć za zastupanje kao branitelju u ovom predmetu). Osim toga, četiri sporne pošiljke odvjetnika T. M. i odvjetnika N. G. za koje II okrivljeni D. J. u svojoj pritužbi od 13. studenog 2023. napominje da ih je 29. rujna 2023. zaprimio otvorene, upućene su prema njegovim navodima iz iste pritužbe u srpnju i kolovoza 2023., prije nego li je ovaj kazneni predmet meni dodijeljen u rad. (...)'

(...).

5. Osim toga, D. J. (II okrivljeni) je u postupku koji se vodi pred Županijskim sudom u Z., pod poslovnim brojem Kov-Us-128/2022 protiv okrivljenog V. M. i drugih, zbog kaznenih djela iz članka 328. stavak 1. i drugih KZ/11, podneskom od 29. travnja 2024. podnio zahtjev za izuzeće sutkinje A. B., a podneskom od 22. svibnja 2024. i zahtjev za izuzeće sutkinje C. D. od obavljanja sudske dužnosti u navedenom predmetu.

Obrazlažući svoj zahtjev za izuzeće sutkinje A. B. okrivljeni D. J. u bitnome navodi da uređujuća sutkinja sustavno otvara poštu njegovih odvjetnika. Zbog navedenog je D. J. pisao i pritužbu Upravitelju Zatvora u B., a Upravitelj mu je na pritužbu odgovorio dopisom u kojem je jasno navedeno da je Zatvor u B. pisanu poštu njegovih odvjetnika neotvorenu prosljeđio na znanje i nadzor Županijskog suda u Z., a po povratku je D. J. ista ta pošta uručena (koja je otvorena od strane suda). D. J. zaključno navodi budući da nije sporno da je sutkinja A. B. otvarala njegovu poštu upućenu od odvjetnika da je navedenim ponašanjem počinila kazneno djelo iz članka 142. stavak 1. i 3. KZ/11 zbog čega je on i podnio kaznenu prijavu protiv osobe NN zbog počinjenja navedenog kaznenog djela te predlaže da se sutkinja izuzme od obavljanja sudske dužnosti u navedenom predmetu.

(...)

O navedenim zahtjevima odlučeno je rješenjem ovog suda poslovnim brojem 29 Su-552/2024-15 (29 Su-606/2024-4) od 23. srpnja 2024. i to na način da je točkom I izreke navedenog rješenja odbijen kao neosnovan zahtjev II okrivljenog D. J. za izuzeće od obavljanja sudske dužnosti sutkinja Županijskog suda u Z. A. B. i C. D., u kaznenom predmetu koji se vodi pred Županijskim sudom u Z., pod poslovnim brojem Kov-Us-128/2022 (točka I izreke), dok je točkom II izreke rješenja odbijen kao neosnovan zahtjev IV okrivljenog J. A. za izuzeće od obavljanja sudske dužnosti sutkinje Županijskog suda u Z. A. B., u kaznenom predmetu koji se vodi pred Županijskim sudom u Z., pod poslovnim brojem Kov-Us-128/2022.

6. Zaključno se navodi i to da je M. J., supruga D. J., uputila predstavku Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske, a Županijski sud u Z. se očitovao na navode iz predstavljanja sukladno dopisu Visokog kaznenog suda u Z. poslovnim brojem 9 Su-236/2024-2 i to dopisom poslovnim brojem 9 Su- 962/2024-4 od 23. rujna 2024.«

14.1. U očitovanju predsjednika Županijskog suda u Z. broj: 25 Su-799/2025 od 23. rujna 2025. navedeno je:

»Poštovani,

nastavno na Vaš dopis od 17. rujna 2025. kojim tražite dostavu informacija za potrebe ustavnosudskog postupka u povodu ustavne tužbe podnositelja D. J. dostavljamo tražene informacije.

Optužnica Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta broj KO-US-94/2022 podignuta je 19. prosinca 2022. Navedena optužnica nije potvrđena te je predmet i dalje u fazi postupka pred optužnim vijećem, odnosno predmet još nije došao do faze rasprave. Predmet je dodijeljen u rad sutkinji A. B. kao predsjednici optužnog vijeća 21. rujna 2023. te je njezin rad na tom predmetu i dalje u tijeku.«

4) Očitovanje Vrhovnog suda

15. U očitovanju Ureda predsjednika Vrhovnog suda broj: Su IV-270/2024-2 od 1. listopada 2024. navedeno je:

» ... izvješćujemo Vas da je Vrhovni sud Republike Hrvatske, nakon saznanja o neujednačenom postupanju sudova prilikom nadzora nad dopisivanjem istražnih zatvorenika, a u svrhu ujednačavanja sudske prakse, u skladu s odredbom članka 27. stavka 3. Zakona o sudovima ('Narodne novine' broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20., 21/22., 60/22., 16/23., 155/23. i 36/24.; dalje: ZS) to pravno pitanje odlučio postaviti na zajedničkom sastanku s predsjednicima kaznenih odjela svih županijskih sudova te je ono bilo određeno kao točka 2. dnevnog reda tog sastanka zakazanog za 22. ožujka 2024.: 2. Nadzor nad dopisivanjem istražnih zatvorenika s osobama izvan zatvora (članak 139. stavak 3. ZKP/08.), posebno s obzirom na pravo istražnih zatvorenika na slobodan, neometan i povjerljiv razgovor s braniteljem (članak 139. stavak 5. ZKP/08.).

Na sastanku Vrhovnog suda Republike Hrvatske s predsjednicima vijeća Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske i predsjednicima kaznenih odjela županijskih sudova održanom 22. ožujka 2024. je, nakon rasprave, jednoglasno donesen zaključak koji glasi:

ZAKLJUČAK 2.

Članak 139. stavak 5. ZKP/08.

('Narodne novine' broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22.; dalje: ZKP/08.)

S obzirom na članak 64. stavak 1. točku 5., članak 139. stavak 5. ZKP/08., članak 29. stavak 2. alineja 3. Ustava Republike Hrvatske ('Narodne novine' br. 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. – pročišćeni tekst, 55/01. – ispravak, 76/10., 85/10. – pročišćeni tekst) te članak 4. Direktive 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima tijekom trajanja oduzimanja slobode, odredba članka 139. st. 3. ZKP-a o nadzoru dopisivanja ne odnosi se na dopisivanje istražnog zatvorenika i branitelja.

Taj zaključak objavljen je, u skladu s posljednjom rečenicom članka 27. stavka 3. ZS-a na internetskoj stranici Vrhovnog suda Republike Hrvatske (<https://www.vsrh.hr/EasyEdit/UserFiles/zakliucci-ko/2024/zakliucci-sa-sastanka-od-2232024.pdf>), a predsjednici kaznenih odjela županijskih sudova obavezani su obavijestiti o njemu suce svojih sudova te općinskih sudova s njihovog područja.«

5) Očitovanje pučke pravobraniteljice

16. U očitovanju pučke pravobraniteljice klasa: 028-20-01/24-11/0038, urbroj: 506-02 od 11. listopada 2024. navedeno je:

»Smatramo potrebnim napomenuti da smo od svibnja 2022. godine, kada nam se D. J. prvi put obratio pritužbom na postupanje policijskih službenika tijekom njegovog uhićenja, zaprimili 28 njegovih podnesaka i 16 podnesaka njegove supruge M. J.. Temeljem podnesaka, koji su se, između ostaloga, odnosili na uvjete smještaja, način prijevoza osoba lišenih slobode i postupanje službenika u zatvorima u K. i B., na postupanje nadležnih sudova i dr., otvorili smo osam predmeta.

Dana 14. rujna 2024. godine zaprimili smo pritužbu gospođe M. J. u kojoj je, među ostalim, navela da Zatvor u B. (u daljnjem tekstu: Zatvor) sudu dostavlja poštu koju njezinom suprugu šalju branitelji, usporavajući na taj način njegovu obranu i komunikaciju. U dopuni pritužbe, od 4. listopada 2023. godine, gospođa J. nas je obavijestila da je njezin suprug, dana 29. rujna 2023. godine, zaprimio četiri otvorena pisma (dva od odvjetnika T. M. i dva od odvjetnika N. G.). Također je navela da Zatvor zadržava njegovu poštu, zabunom je šalje na Županijski sud u Z. te otvara njegova pisma, čime svjesno i namjerno krši njegova prava.

Dana 11. listopada 2023. godine telefonom nam se obratila gospođa J., navodeći da je radi postupanja upravitelja Zatvora podnijela pritužbu Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Tom prilikom zatražili smo da nam dostavi odgovor Ministarstva nakon što ga zaprimi.

U odgovoru Središnjeg ureda za zatvorski sustav (KLASA: 053-01/23-01/1274, URBROJ: 514-10-02-01/04-23-05, od 26. listopada 2023. godine), koji nam je gospođa J. naknadno dostavila, u odnosu na otvaranje pisama branitelja, navodi se da Zatvor svu odlaznu i dolaznu poštu (osim one pučkoj pravobraniteljici), u skladu sa čl. 139. st. 3. Zakona o kaznenom postupku ('Narodne novine' broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 126/19., 130/20., 80/22. i 36/24. u daljnjem tekstu ZKP), te uputom Središnjeg ureda za zatvorski sustav (KLASA: 053-01/23-01/927, URBROJ: 514-10-02/03-01/01-23-03 od 11. srpnja 2023. godine), dostavlja Županijskom sudu u Z.. Dodatno se naglašava da službenici Zatvora nisu otvarali pisma, već su ih prosljedili onako kako su zaprimljena (primjerice, navodi se da su četiri pisma od odvjetnika N. G. i T. M. bila otvorena i ponovno zalijepljena i kao takva su zaprimljena u Zatvoru).

Dana 17. listopada 2023. godine pisano nam se obratio D. J. navodeći da je, dana 29. rujna 2023. godine, zaprimio četiri otvorena pisma (dva od odvjetnika T. M. i dva od odvjetnika N. G.), zbog čega je, 1. listopada 2023. godine, upravitelju Zatvora podnio pritužbu. Našim dopisom od 18. listopada 2023. godine zatražili smo da nam dostavi presliku odgovora upravitelja na podnesenu pritužbu.

U odgovoru upravitelja na pritužbu D. J. (KLASA: 730-10/23-11/882, URBROJ: 514-10-06-01-02/01-23-02, od 3. listopada 2023. godine), koji nam je 26. listopada 2023. godine dostavila gospođa M. J., uz ostalo se navodi da je Zatvor svu poštu pritužiteljevih odvjetnika neotvoreno prosljedio Županijskom sudu u Z., a po povratku mu je ista (otvorena od strane suda) uručena.

Osim toga, gospođa J. nam je dostavila preslike odgovora Zatvora na pritužbu koju je 23. listopada 2023. godine podnio odvjetnik T. M. (KLASA: 730-10/23-11/965, URBROJ: 514-10-06-01-02/01-23-02 od 26. listopada 2023. godine), te odgovora Zatvora na pritužbu koju je 6. listopada 2023. godine podnio odvjetnik N. G. (KLASA: 730-10/23-11/882, URBROJ: 514-10-06-01-02/01-23-03 od 26. listopada 2023. godine).

U odgovorima odvjetnicima Zatvor ponovo navodi da postupaju u skladu sa ZKP-om te uputom Središnjeg ureda za zatvorski sustav. Osim toga, iz predmetnih odgovora proizlazi da je D. J. Županijskom sudu u Z. podnio zahtjev za sudska zaštitu, između ostaloga, radi otvaranja pošte odvjetnika.

Analizom prikupljene dokumentacije nismo utvrdili činjenice koje bi ukazivale na nezakonito postupanje službenika Zatvora, odnosno narušavanje povjerljivosti komunikacije D. J. i njegovih branitelja od strane Zatvora. Slijedom toga, uzimajući u obzir da je pritužitelj radi otvaranja pisama branitelja podnio zahtjev za sudska zaštitu, a da pučka pravobraniteljica sukladno čl. 22. st. 1. Zakona o pučkom pravobraniteljstvu ('Narodne novine' broj 76/12), ne postupa u slučajevima o kojima se vodi sudska postupak, našim dopisom od 30. listopada 2023. godine D. J. obavijestili smo da nisu ispunjeni uvjeti za postupanje pučke pravobraniteljice po tom dijelu pritužbe.

Međutim, navedeno, ali i članak koji je 9. studenoga 2023. godine objavljen na portalu S. D., u kojem se navodi da je odvjetnica D. K., podnijela prijedlog za pokretanje stegovnog postupka protiv sutkinje Županijskog suda u S. zbog otvaranja i čitanja pisma koje joj je poslao okrivljenik, upućivali su na zaključak da pojedini sudovi, suprotno odredbama ZKP-a, moguće otvaraju pisma odvjetnika.

Uvažavajući značaj prava na slobodno, nesmetano i povjerljivo komuniciranje s braniteljem te činjenicu da je sudbena vlast, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, samostalna i neovisna te da pučka pravobraniteljica nije ovlaštena utjecati na tijek i ishod sudskih postupaka, kao niti mijenjati i ukidati sudske odluke, ocijenili smo potrebnim Vrhovnom sudu ukazati na ovu problematiku.

Sljedom toga, uzimajući u obzir čl. 20. Zakona o sudovima ('Narodne novine' broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23, 36/24), sukladno kojem Vrhovni sud Republike Hrvatske razmatra aktualna pitanja sudske prakse, našim dopisom od 20. studenoga 2023. godine, Vrhovnom sudu ukazali smo na moguću problem poštivanja povjerljivosti komunikacije između osumnjičenika ili optuženih osoba i njihovih odvjetnika. Tom prilikom zamolili smo da ispituju postupanje nadležnih sudova te smo zamolili da nas povratno obavijeste o utvrđenom (preslika dopisa u privitku).

Budući da nismo zaprimili zatraženu informaciju, našim dopisom od 8. veljače 2024. godine ponovo smo zamolili obavijest o problematiki na koju smo ukazali.

Dopisom od 23. svibnja 2024. godine ponovno smo zatražili obavijest o tome je li Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo stajalište, odnosno poduzeo određene mjere u vezi problema na koji smo ukazali, dodatno uzimajući u obzir presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Mafalani protiv Hrvatske* (br. zahtjeva 3646/17, od 21. svibnja 2024. godine), u kojoj je, između ostaloga, zbog neopravdanog miješanja u pravo podnositelja na poštivanje povjerljivosti njegovog dopisivanja s braniteljem utvrđena povreda čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Iako traženu informaciju do danas nismo zaprimili, mišljenja smo da su izmjene ZKP-a iz 2017. godine ('Narodne novine' broj 70/17), jedan od mogućih razloga ovakvog mogućeg postupanja sudova. Naime, tada je brisan čl. 76. kojim je u stavku 1. bilo propisano da ako se okrivljenik nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru branitelj se može s njime dopisivati i razgovarati bez nadzora. Tim je naime izmjenama transponirana Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6. 11. 2013.).

U vezi s navedenim željeli bismo pojasniti da je poticaj za ukazivanje Vrhovnom sudu bio postupak koji smo provodili po pritužbi D. J., ali i tada objavljen novinski članak u kojem se navodi da je Županijski sud u S. nadzirao sadržaj pismena odvjetnice D. K. i njezinog branjenika. Pučka pravobraniteljica obratila se Vrhovnom sudu s obzirom na ovlasti u odnosu na sudbenu vlast, a cijeneći važnost ove problematike iz aspekta zaštite ljudskih prava, koju je prepoznao i Europski sud za ljudska prava u predmetu *Mafalani protiv Hrvatske* (br. zahtjeva 3646/17, od 21. svibnja 2024. godine), koji u svojoj odluci protiv RH, između ostaloga, navodi da su 'otvaranjem navedenog pisma vlasti postupile protivno navedenoj izričitoj zakonskoj zabrani, njihovo miješanje u podnositeljevo pravo na poštovanje njegova dopisivanja nije bilo u skladu sa zakonom' te je stoga predstavljalo povredu članka 8. Konvencije 11 (§30). Pritužbe drugih istražnih zatvorenika na moguću povredu prava na slobodno, nesmetano i povjerljivo komuniciranje s braniteljem nismo zaprimili, stoga ih nismo ni navodili u dopisu Vrhovnom sudu, dok smo ih omaškom naveli u dopisu gđi J.. Naime, gospođu J. smo dopisom od 17. lipnja 2024. godine obavijestili da smo Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ukazali na ovaj predmet, pri čemu smo o mogućem problemu povrede prava na povjerljivost komunikacije između istražnih zatvorenika i njihovih branitelja informacije dobili postupajući po pritužbi njezinog supruga te uzimajući u obzir druge informacije i okolnosti koje ukazuju da bi bilo dobro ukazati na moguću problem Vrhovnom sudu, kao što su informacije koje proizlaze iz članka objavljenog u S. D., analiza izmjena ZKP-a iz 2017. godine te razmatranje presude ESLJP-a u predmetu *Mafalani protiv Hrvatske*, a kako bi, s obzirom da pučka pravobraniteljica nema takve ovlasti, Vrhovni sud eventualno mogao ispiti postupanje nadležnih sudova. Ujedom ukazujemo da se u Izvješću pučke pravobraniteljice za 2023. godinu ne navodi da je institucija postupala po više pritužbi istražnih zatvorenika, već da nam se obratio istražni zatvorenik, a da su na problem ukazale i medijske objave, slijedom čega smo se, uvažavajući neovisnost sudbene

vlasti, ali i značaj poštivanja prava na slobodno, nesmetano i povjerljivo komuniciranje s braniteljem, obratili Vrhovnom sudu.

U odnosu na postupanje Zatvora s pismenima D. J., smatramo potrebnim spomenuti da nam je 25. travnja 2024. godine gospođa J. podnijela pritužbu navodeći da je Zatvor više od mjesec dana zadržao pismo koje je D. J. 10. ožujka 2024. godine napisao Visokom upravnom sudu. U ispitnom postupku utvrdili smo da je Zatvor pismena koja je D. J. predao 10. ožujka 2024. godine Zatvoru, 12. ožujka 2024. godine dostavio Županijskom sudu u Z., koji ih je u petak, 19. travnja 2024. godine, nakon obavljenog nadzora, vratio u Zatvor. Prvog sljedećeg radnog dana (22. travnja 2024. godine) pismena su predana na pošti. O utvrđenom smo našim dopisom od 3. rujna 2024. godine obavijestili M. J. i D. J..»

IV. PRIGOVORI PODNOSITELJA

17. U ustavnoj tužbi podnositelj se žali na povredu prava na povjerljivu komunikaciju s njegovim odvjetnicima navodeći da su mu pisma njegovih odvjetnika T. M., N. G. i L. H. u Zatvor u B., gdje je boravio od 12. svibnja 2023. do 12. ožujka 2024., dostavljena otvorena, a za otvaranje navedenih pisama odgovornom smatra predsjednicu optužnog vijeća Županijskog suda u Z., navodeći da je prema članku 139. stavku 3. ZKP-a/08 upravo ona nadležna za nadzor dopisivanja podnositelja, kao istražnog zatvorenika, s osobama izvan zatvora.

17.1. U ustavnoj tužbi također je naveo da mu je predsjednik Županijskog suda u Z. 29. kolovoza 2023. odgovorio na pritužbu na postupanje sutkinje E. F. u postupku koji se protiv njega vodi na tom sudu pod brojem Kov-Us-128/2022, a u povodu »činjenice da mu pošta prema državnim institucijama kasni po nekoliko mjeseci«. Također je tvrdio da je 29. kolovoza 2023. podnio »prijavak« sutkinji E. F. zbog neodobravanja telefonskog broja odvjetnice L. M. i neupućivanja njegovih pritužbi prema institucijama koje po članku 139. stavku 3. ZKP-a/08 nema pravo zabraniti.

17.2. U dopuni ustavne tužbe od 23. kolovoza 2024. podnositelj obavještava Ustavni sud da je njegov zahtjev za izuzeće predsjednice optužnog vijeća Županijskog suda u Z. odbijen, tvrdi da upravo ona zadržava njegovu poštu, te ističe i povredu prava na pravično suđenje. Navodi da predsjednica optužnog vijeća »ne odašilje pismena upućena državnim institucijama po pet mjeseci, čime se onemogućavaju žalbe na njezina postupanja te nepravilnosti unutar samog postupka«.

Također tvrdi da je zbog navedenog dvanaest dana štrajkao glađu.

Prigovara i da mu tijekom jedanaest mjeseci nije omogućen uvid u spis, čime su mu povrijeđena prava obrane.

V. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

18. Mjerodavne odredbe ZKP-a/08 glase:

»Prava okrivljenika

Članak 64.

(1) Okrivljenik ima, u skladu s ovim Zakonom, pravo:

(...)

5) slobodno, nesmetano i povjerljivo komunicirati s braniteljem,

(...)

»Članak 139.

(...)

(3) Zatvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Zatvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe.

(...)

(5) Zatvorenik ima pravo slobodnog, neometanog i povjerljivog razgovora s braniteljem, koji se može osigurati i putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj), ako okrivljenik na to pristane.

(6) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja, podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju i zaprimiti njegov odgovor, na način propisan odredbama posebnog zakona.

Članak 140.

(1) Za stegovne prijestupe zatvorenika sudac istrage, sudac po jedinac, odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravitelja zatvora, izreći stegovnu kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze zatvorenika s braniteljem ili susrete s konzularnim službenikom.

(...)«

18.1. Mjerodavne odredbe Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora (»Narodne novine« broj 8/10.; u daljnjem tekstu: Pravilnik o kućnom redu) glase:

»X. KONTAKT ZATVORENIKA S BRANITELJEM

Članak 18.

(1) Zatvoreniku će se osigurati slobodan, neometan i bez nadzora razgovor s braniteljem, u za to određenoj prostoriji. Ovlaštena službena osoba vizualno i bez mogućnosti slušanja nadzire posjet.

(2) Ovlaštena službena osoba može prekinuti posjet ako zatvorenik ili branitelj narušava red i sigurnost u zatvoru ili uobičajeno uljudno ponašanje.

(3) Telefoniranje i dopisivanje s braniteljem obavlja se na način koji jamči tajnost dopisivanja, odnosno telefoniranja.»

»XII. DOPISIVANJE I TELEFONIRANJE

Članak 21.

(1) Pisma koja zatvorenik prima ili šalje uprava zatvora dostavit će, prije uručivanja zatvoreniku ili prije otpreme, nadležnom sudu.

(2) Zatvorenik će pisma koja upućuje predati upravi zatvora u otvorenoj koverti.

(3) Zatvoreniku koji nema vlastitih novčanih sredstava, zatvor osigurava pribor za dopisivanje s obitelji i braniteljem, odnosno za upućivanje podnesaka radi zaštite svojih prava i interesa.»

18.2. Mjerodavne odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora (»Narodne novine« broj 14/21. i 155/23.; u daljnjem tekstu: ZIKZ) glase:

»ZNAČENJE POJMOVA U OVOM ZAKONU

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1) *osoba lišena slobode* je osoba kojoj je u kaznenom postupku određen istražni zatvor, osoba kojoj je u prekršajnom postupku određeno prekršajno zadržavanje, osoba kojoj je izrečena kazna zatvora u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku ili je izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora

2) *istražni zatvorenik* je osoba kojoj je odlukom suda određen istražni zatvor i nalazi se na izvršavanju istražnog zatvora

(...)

4) *zatvorenik* je osoba kojoj je izrečena kazna zatvora zbog kaznenog djela i nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u kaznionici odnosno zatvoru

(...)«

»PRAVA ZATVORENIKA

Članak 16.

(1) Svaki zatvorenik ima, sukladno odredbama ovoga Zakona, pravo na:

(...)

11) dopisivanje i razgovor sa svojim odvjetnikom

(...)«

»DOPISIVANJE

Članak 131.

(1) Zatvorenik ima pravo na neograničeno dopisivanje na vlastiti trošak.

(2) U zatvoru, kaznionici zatvorenog tipa i zatvorenom odjelu kaznionice za smještaj osoba lišenih slobode sadržaj dopisivanja se nadzire.

(3) Upravitelj zatvora odnosno kaznionice zatvorenog tipa može uskratiti dopisivanje iz sigurnosnih razloga, o čemu će obavijestiti zatvorenika, a sadržaj dopisivanja uložiti u osobnik. Protiv odluke upravitelja zatvorenik može podnijeti žalbu sucu izvršenja.

(4) Zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja dopisivanja, dopisivati se s odvjetnikom, tijelima državne vlasti i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava kojih je Republika Hrvatska članica.

(...)«

VI. MEĐUNARODNI PRAVNI OKVIR

19. Direktivom 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (Službeni list Europske unije L 294 od 6. studenoga 2013.; u daljnjem tekstu: Direktiva o pravu na branitelja) utvrđuju se minimalna pravila koja se tiču prava na pristup branitelju u kaznenim postupcima i u postupcima za izvršavanje europskog uhiđenog naloga. Time se promiče primjena Povelje, osobito njezinih članaka 4., 6., 7., 47. i 48., na temelju članaka 3., 5., 6. i 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija) kako ih tumači Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP), (uvodna izjava 12.). Direktiva o pravu na branitelja implementirana je u hrvatski pravni sustav Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine« broj 70/17., objavljena 19. srpnja 2017.).

19.1. U članku 2. stavku 1. Direktive o pravu na branitelja navedeno je da se ta direktiva primjenjuje na: »osumnjčenike ili okrivljenike... od trenutka kada su im nadležna tijela...« putem službene obavijesti ili na drugi način, ukazala na to da su osumnjičeni ili optuženi za počinjenje kaznenog djela te neovisno o tome je li im oduzeta sloboda ili ne.«

19.2. Članak 4. Direktive o pravu na branitelja, pod nazivom »Povjerljivost«, glasi kako slijedi:

»Članak 4.

Povjerljivost

Države članice poštuju povjerljivost komunikacije između osumnjičenika ili optuženih osoba i njihova odvjetnika u ostvarivanju prava na pristup odvjetniku predviđenog ovom Direktivom. Ta komunikacija uključuje sastanke, korespondenciju, telefonske razgovore i druge oblike komunikacije dopuštene nacionalnim pravom.«

VII. OCJENA USTAVNOG SUDA

A. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

20. U konkretnom slučaju podnositelj iznosi prigovor da mu je tijekom boravka u Zatvoru u B. pošta njegovih odvjetnika više puta dostavljena otvorena, unatoč pravu na povjerljivu komunikaciju zatvorenika s braniteljem, a da navedenu poštu otvara sutkinja A. B., predsjednica optužnog vijeća Županijskog suda u Z. u postupku koji se vodi protiv podnositelja na tom sudu pod brojem Kov-Us-128/2022. U vezi s navedenim otvaranjem odvjetničke pošte podnositelj je podnio pritužbe upravitelju Zatvora u B. i Županijskom

sudu u Z. (v. točke 4.1., 5. i 5.2. obrazloženja ove odluke i rješenja), kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu (v. točku 6.1. obrazloženja ove odluke i rješenja), te zahtjev za izuzeće predsjednice optužnog vijeća Županijskog suda u Z. (v. točku 9. obrazloženja ove odluke i rješenja).

21. Ustavni sud utvrđuje da se navedeni prigovori ne odnose na postupanje Zatvora u B. pa da stoga u konkretnom slučaju nije riječ o predmetu u kojem se podnositelj žali na uvjete u zatvoru. Stoga podnositelj za dopuštenost ustavne tužbe nije bio dužan iscrpiti pravna sredstva za uvjete u zatvorima (usp. s odlukama i rješenjima Ustavnog suda brojeva U-III-1393/2020 od 19. svibnja 2020., t. 15.19. – 15.21., U-III-2620/2021 od 14. svibnja 2021., t. 12. – 12.3., U-III-4675/2022 od 26. kolovoza 2022., t. 15.4. i U-III-3960/2024 od 22. listopada 2024., t. 17. – 19.).

Podnositelj tvrdi da mu je pravo na povjerljivu komunikaciju s braniteljem povrijeđeno postupanjem suda.

21.1. U situaciji kada istražni zatvorenik prigovara da je za otvaranje pisama njegovih branitelja odgovoran sud pred kojim se protiv njega vodi postupak, Ustavni sud primjećuje da u hrvatskom pravnom sustavu ne postoji pravno sredstvo koje je prije podnošenja ustavne tužbe podnositelj mogao upotrijebiti kako bi zaštitio svoje pravo na povjerljivu komunikaciju s braniteljem i spriječio daljnje nezakonito postupanje.

21.2. Slijedom navedenog, u konkretnom slučaju ustavna tužba podnositelja je dopuštena.

B. OSNOVANOST USTAVNE TUŽBE

22. Polazeći od prigovora podnositelja te okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud ocjenjivao je ustavnu tužbu s aspekta eventualnih povreda prava na privatni život zajamčenog člankom 35. Ustava i člankom 8. Konvencije, prava na slobodu i tajnost dopisivanja zajamčenog člankom 36. Ustava i člankom 8. Konvencije, te prava na nesmetanu komunikaciju s braniteljem zajamčenog člankom 29. stavkom 2. točkom 3. Ustava.

1) PRAVO NA POVJERLJIVU KOMUNIKACIJU S BRANITELJEM

23. Mjerodavni članci Ustava glase:

»Članak 35.

Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života...

Članak 36.

Sloboda i tajnost dopisivanja i svih drugih oblika općenja zajamčena je i nepovrediva.

Samo se zakonom mogu propisati ograničenja nužna za zaštitu sigurnosti države ili provedbu kaznenog postupka.«

23.1. Članak 8. Konvencije glasi:

»PRAVO NA POŠTOVANJE PRIVATNOG I OBITELJSKOG ŽIVOTA

1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.«

1) Načelna stajališta

24. Načelna stajališta o nadzoru nad dopisivanjem zatvorenika sažeta su u predmetu ESLJP-a *Piechowicz protiv Poljske* (br. 20071/07, §§ 232. – 240., presuda od 17. travnja 2012.), na koja se

ESLJP pozvao i u recentnoj presudi *Mafalani protiv Hrvatske* (br. 3646/17, §§ 25. – 30., presuda od 21. svibnja 2024.).

24.1. Svako »miješanje javne vlasti« u ostvarivanje prava zatvorenika na poštovanje njegove korespondencije bit će u suprotnosti s člankom 8. stavkom 1. Konvencije, osim ako nije u skladu sa zakonom, teži ostvarivanju jednog ili više legitimnih ciljeva navedenih u stavku 2. i nužno je u demokratskom društvu (vidi, između mnogih drugih izvora, *Enea protiv Italije* [VV], br. 74912/01, § 140., presuda od 17. rujna 2009., s daljnjim referencama, i *Jarkiewicz protiv Poljske*, br. 23623/07, § 72., presuda od 6. srpnja 2010., s daljnjim referencama). Međutim, potrebna je određena mjera kontrole nad dopisivanjem zatvorenika i ta kontrola sama po sebi nije nespojiva s Konvencijom, uzimajući u obzir uobičajene i razumne uvjete izdržavanja kazne zatvora (vidi, između ostalih izvora, *Campbell protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13590/88, § 45., presuda od 15. ožujka 1992.).

24.2. U odnosu na povjerljivost komunikacije zatvorenika s odvjetnikom, treba istaknuti da svaka osoba koja se želi posavjetovati s odvjetnikom treba imati slobodu to učiniti u uvjetima koji omogućavaju sveobuhvatan i nesputan razgovor. Zbog toga je odnos odvjetnik – klijent načelno privilegiran. ESLJP je mnogo puta naglasio važnost prava zatvorenika na komunikaciju s odvjetnikom izvan dometa zatvorskih vlasti. Analogno tome, isto vrijedi i za tijela uključena u postupak koji se vodi protiv zatvorenika. Doista, ako odvjetnik ne bi mogao razgovarati sa svojim klijentom bez takvog nadzora i od njega primati povjerljive upute, njegova bi pomoć izgubila svrhu, dok je svrha Konvencije jamčiti prava koja su praktična i učinkovita. Podložnost da pojedinci ili vlasti koja bi mogla imati izravan interes za predmet o kojem je u toj korespondenciji riječ rutinski ispituju korespondenciju zatvorenika i njegovoga odvjetnika nije u skladu s načelima povjerljivosti i profesionalne privilegije koji se odnose na odnose između odvjetnika i njegovog klijenta. Čitanje zatvorenikove korespondencije s odvjetnikom trebalo bi biti dopušteno samo u iznimnim okolnostima kada vlasti imaju opravdan razlog vjerovati da se privilegij zlorači time što sadržaj pisma ugrožava sigurnost zatvora ili sigurnost drugih ili je na neki drugi način kriminalne prirode. Što se može smatrati »razumnim razlogom« ovisit će o svim okolnostima, ali pretpostavlja postojanje činjenica ili informacija koje bi zadovoljile objektivnog promatrača da je povlašteni vid komunikacije zlouporabljn (v. *Campbell*, navedeno, §§ 46.-48., s daljnjim referencama).

2) Primjena načelnih stajališta na konkretan slučaj

a) Je li došlo do miješanja u pravo podnositelja na nesmetano dopisivanje s braniteljem?

25. Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu 29. rujna 2023. u Zatvoru u B. četiri pisane pošiljke uručene otvorene, i to:

- pismo odvjetnika T. M. upućeno 21. srpnja 2023.,
- pismo odvjetnika N. G. upućeno 8. kolovoza 2023.,
- pismo odvjetnika N. G., na kojem je otkinuta markica s digitalnim otiskom pa je stoga datum slanja nepoznat, te
- pismo odvjetnika T. M. upućeno 21. kolovoza 2023.

Podnositelj također tvrdi da su mu 6. listopada 2023. u Zatvoru u B. tri pisane pošiljke uručene otvorene, i to:

- pošiljka odvjetnika T. M. upućena 12. srpnja 2023. te
- pošiljke odvjetnika N. G. upućene 4. rujna 2023. i 19. rujna 2023.

Podnositelj je u dopuni ustavne tužbe od 12. lipnja 2024. naveo da su mu pisma odvjetnice L. H. dostavljena otvorena iz Zatvora u B. u Zatvor u G..

25.1. Iz odgovora upravitelja Zatvora u B. od 3. listopada 2023. podnositeljevom odvjetniku T. M., koji je 1. listopada 2023. podnio pritužbu u vezi s otvaranjem odvjetničke pošte dostavljene podnositelju 29. rujna 2023., proizlazi da je Zatvor u B. pisanu poštu podnositeljevih odvjetnika neotvorenu prosljedio na znanje i nadzor Županijskom sudu u Z., a po povratku da mu je ta pošta, koju je sud prethodno otvorio, i uručena (v. točku 4. – 4.1. obrazloženja ove odluke i rješenja).

Iz očitovanja više stručne savjetnice za tretman Zatvora u B. od 6. listopada 2023. (v. točku 8.1. obrazloženja ove odluke i rješenja) proizlazi da su 6. listopada 2023. podnositelju ondje uručene četiri pisane pošiljke odvjetnika N. G., koje su prethodno otvorene i ponovno zalijepljene na Županijskom sudu u Z.

Iz očitovanja Zatvora u G. od 11. rujna 2024. proizlazi da je Zatvor u G. 6. ožujka 2024. od Zatvora u B., odakle je podnositelj premješten u Zatvor u G., zaprimio za podnositelja pisma koja su prethodno otvorena i zalijepljena selotejpom, a među njima i pismo odvjetnice L. H.

26. Slijedom navedenog, Ustavni sud pretpostavlja da su ta pisma otvorena i njihov sadržaj pročitani (usporedi s *Piechowicz protiv Poljske*, navedeno, § 234.; *Matwiejczuk protiv Poljske*, br. 37641/97, § 99., presuda od 2. prosinca 2003.; *Pisk-Piskowski protiv Poljske*, br. 92/03, § 26., presuda od 14. lipnja 2005.; *Friedensberg protiv Poljske*, br. 44025/08, § 36., presuda od 27. travnja 2010.). Prema tome, došlo je do miješanja u podnositeljevo pravo na poštovanje slobode dopisivanja zajamčeno člankom 8. Konvencije.

b) Je li miješanje bilo »u skladu sa zakonom«?

27. Branitelj je procesni pomoćnik okrivljenika koji svojim pravnim znanjem i procesnom vještinom pomaže okrivljeniku u pronalaženju i utvrđivanju činjenica u njegovu korist, primjeni propisa koji su za okrivljenika najpovoljniji te korištenju procesnih prava (usp. s odlukom Ustavnog suda broj: U-III-2173/2020 od 24. lipnja 2020. /»Narodne novine« broj 92/20./). Prema članku 5. stavku 1. ZKP-a/08 okrivljenik se ima pravo braniti sam ili uz stručnu pomoć branitelja kojega sam izabire iz reda odvjetnika. Ako sam ne uzme branitelja, okrivljeniku će se radi osiguranja obrane postaviti branitelj kad je to određeno ZKP-om/08.

27.1. Ustavni sud najprije primjećuje da je člankom 64. stavkom 1. točkom 5. ZKP-a/08 propisano pravo okrivljenika na slobodnu, nesmetanu i povjerljivu komunikaciju s braniteljem.

Slijedom navedenog, Ustavni sud utvrđuje da se prema članku 64. ZKP-a/08 pravo okrivljenika na povjerljivu komunikaciju odnosi samo na komunikaciju s braniteljem, odnosno odvjetnikom kojega je okrivljenik izabrao da ga brani u kaznenom postupku ili mu je postavljen u skladu s mjerodavnim odredbama ZKP-a/08, a ne na komunikaciju s nekim drugim odvjetnikom koji istovremeno nije i njegov branitelj. Povjerljivost navedene komunikacije pritom ne ovisi o tome je li okrivljenik lišen slobode, a u svakom slučaju obuhvaća i dopisivanje, kao način komunikacije između okrivljenika i branitelja.

27.2. Pravo na povjerljivo dopisivanje istražnih zatvorenika s braniteljem izričito je propisano člankom 18. stavkom 3. Pravilnika o kućnom redu prema kojem se dopisivanje s braniteljem obavlja na način koji jamči tajnost dopisivanja.

28. Nadzor nad dopisivanjem istražnih zatvorenika s osobama izvan zatvora propisan je člankom 139. stavkom 3. ZKP-a/08 prema

kojem se zatvorenik smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Zatvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe.

28.1. Nakon saznanja o neujednačenom postupanju sudova pri nadzoru nad dopisivanjem istražnih zatvorenika, a u svrhu ujednačavanja sudske prakse, u skladu s odredbom članka 27. stavka 3. Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 36/24.), Vrhovni sud odlučio je to pravno pitanje postaviti na zajedničkom sastanku s predsjednicima kaznenih odjela svih županijskih sudova te je na sastanku s predsjednicima vijeća Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske i predsjednicima kaznenih odjela županijskih sudova, održanom 22. ožujka 2024., nakon rasprave, jednoglasno donesen zaključak prema kojem se, polazeći od članka 64. stavka 1. točke 5. ZKP-a/08, članka 29. stavka 2. alineje 3. Ustava, te članka 4. Direktive o pravu na branitelja, članak 139. stavak 3. ZKP-a/08 o nadzoru dopisivanja ne odnosi na dopisivanje istražnog zatvorenika i branitelja.

28.2. Slijedom navedenog, s obzirom na to da je podnositelj u razmatrano vrijeme imao status istražnog zatvorenika, Ustavni sud utvrđuje da se u konkretnom slučaju pravo na povjerljivost dopisivanja odnosi samo na dopisivanje podnositelja s njegovim braniteljima koji su ga branili u postupku koji se protiv njega vodio na Županijskom sudu u Z. pod brojem Kov-Us-128/2022, a ne i na dopisivanje s drugim odvjetnicima koji mu u tom vremenu nisu bili branitelji, nego su ga zastupali u nekom drugom postupku.

28.3. S druge strane, suprotno shvaćanju podnositelja izraženom u ustavnoj tužbi, pravo na povjerljivu komunikaciju s odvjetnikom prema članku 134. stavku 1. ZIKZ-a ne odnosi se na podnositelja kao istražnog zatvorenika. Naime, člankom 134. stavkom 1. ZIKZ-a propisano je da zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja dopisivanja, dopisivati se s odvjetnikom, iz čega bi se na prvi pogled moglo zaključiti da ZIKZ daje »više prava« nego ZKP/08, s obzirom na to da regulira pravo na povjerljivu komunikaciju s odvjetnikom, a ne samo s braniteljem. Međutim, prema članku 2. stavku 1. točki 4. ZIKZ-a zatvorenik je osoba kojoj je izrečena kazna zatvora zbog kaznenog djela i nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u kaznionici odnosno zatvoru, dok je istražni zatvorenik u članku 2. stavku 1. točki 2. ZIKZ-a definiran kao osoba kojoj je odlukom suda određen istražni zatvor i nalazi se na izvršavanju istražnog zatvora.

29. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da iz očitovanja Središnjeg ureda za zatvorski sustav slijedi da zatvorski službenici, postupajući po članku 139. stavku 3. ZKP-a/08, nadležnim sudovima dostavljaju pisma koja istražni zatvorenici primaju od osoba izvan zatvorskog sustava, pa tako i pisma odvjetnika (v. točku 13. obrazloženja ove odluke i rješenja). Jednako tako, iz očitovanja Zatvora u B. proizlazi da je ta zatvorska ustanova, u skladu s Uputom Središnjeg ureda za zatvorski sustav od 11. srpnja 2023., svu dolaznu i odlaznu poštu podnositelja, osim pošte pučkom pravobranitelju, dostavljala na nadzor Županijskom sudu u Z. u te da se dolazna pošta nakon obavljenog nadzora i po odobrenju suca dostavljala podnositelju. U očitovanju je također navedeno da službenici Zatvora u B. ne otvaraju pisma koja istražni zatvorenici primaju od odvjetnika, nego ih prosljeđuju primateljima nakon što sud nad njima obavi nadzor, a da su pisma odvjetnika često bila otvorena i ponovno zalijepljena (v. točku 11. obrazloženja ove odluke i rješenja).

29.1. Nadalje, iz očitovanja predsjednika Županijskog suda u Z. navedeno kako slijedi:

» ... da je prema dokumentaciji u spisu razvidno da su u tom razdoblju branitelji II okrivljenog D. J. bili odvjetnik T. M. (kojemu je II okrivljeni D. J. opozvao punomoć za zastupanje 22. siječnja 2024.) i odvjetnica V. D. L., dok je punomoć za odvjetnika N. G. dostavljena u spis predmeta naknadno, 9. svibnja 2024. (budući da mu je II okrivljeni D. J. 14. ožujka 2023. otkazao punomoć za zastupanje kao branitelju u ovom predmetu).«

29.2. Slijedom navedenog, u konkretnom slučaju samo su pisma odvjetnika T. M., kao podnositeljevog branitelja, u razmatranom vremenu ulazila u domašaj članka 64. stavka 1. točke 5. ZKP-a/08.

Za razliku od tih pisama, pisma odvjetnika N. G. od 8. kolovoza 2023., 4. rujna 2023. i 19. rujna 2023. ne ulaze u domašaj navedene odredbe ZKP-a/08, jer iz očitovanja Županijskog suda utemeljenog na dokumentaciji u spisu proizlazi da on tada nije bio podnositelj branitelj. Jednako tako, ni pisma odvjetnice L. H. ne potpadaju pod odredbu o povjerljivosti dopisivanja, s obzirom da navedena odvjetnica nije zastupala podnositelja kao braniteljica u kaznenom postupku, već kao odvjetnica u postupku mirnog rješenja spora pred nadležnim općinskim državnim odvjetništvom.

30. Ustavni sud primjećuje da, za razliku od sudske prakse ESLJP-a, ZKP/08 ne dopušta ograničenja prava na povjerljivost komunikacije s braniteljem. Naime, prema judikaturi ESLJP-a komunikacija okrivljenika s braniteljem uvijek je povjerljiva, no nadzor je ipak dopušten, doduše, samo u iznimnim okolnostima, ako postoji opravdana sumnja da se povlastica povjerljivosti komunikacije zlostrebljava pa se primjerice ugrožava sigurnost u zatvoru.

30.1. Budući da je otvaranjem navedenih pisama odvjetnika T. M., podnositeljevog branitelja, Županijski sud u Z. postupio protivno navedenoj izričitoj zakonskoj zabrani sadržanoj u članku 64. stavku 1. točki 5. ZKP-a/08, Ustavni sud utvrđuje da miješanje u podnositeljevo pravo na poštovanje njegova dopisivanja nije bilo u skladu sa zakonom te da stoga predstavlja povredu članka 35. i 36. Ustava i članka 8. Konvencije (usporedi gore navedeni predmet *Mafalani*, navedeno § 30.).

2) PRAVO NA NESMETANO USPOSTAVLJANJE VEZE S BRANITELJEM

31. Članak 29. Ustava u mjerodavnom dijelu glasi:

»Članak 29.

(...)

U slučaju sumnje ili optužbe zbog kaznjivog djela osumnjičnik, okrivljenik ili optuženik ima pravo:

(...)

– na... nesmetano uspostavljanje veze s braniteljem, i s tim pravom mora biti upoznat,

(...)«

32. Polazeći od utvrđene povrede ustavnih prava zajamčenih člancima 35. i 36. Ustava i člankom 8. Konvencije u stadiju postupka pred optužnim vijećem, Ustavni sud ocjenjuje da navedeno postupanje s gledišta vanjskog promatrača ostavlja dojam pristranosti, bez obzira na sadržaj otvorenih pisama podnositeljevog branitelja.

Imajući u vidu složenost postupka koji se vodi protiv podnositelja, Ustavni sud zatražio je od predsjednika Županijskog suda u Z. očitovanja o tijeku postupka. Iz očitovanja od 23. rujna 2025. proizlazi da je optužnica protiv podnositelja u konkretnom predmetu, koji se vodi pod brojem Kov-Us-128/2022, podignuta 22. prosinca 2022. te da nije potvrđena, odnosno da je predmet u stadiju postupka pred optužnim vijećem, a da je sutkinji toga suda A. B., kao predsjednici optužnog vijeća, predmet dodijeljen u rad 21. rujna 2023. te da je njezin rad na tom predmetu u tijeku.

32.1. Slijedom navedenog, kako bi podnositelj prestao biti žrtva povrede članka 29. stavka 2. alineje 3. Ustava, potrebno je promijeniti sastav optužnog vijeća u cijelosti i time osigurati nastavak postupka u skladu s jamstvima pravičnog suđenja.

3) ZAKLJUČNO

33. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 76. stavka 3. Ustavnog zakona odlučeno je kao u točkama I. i II. izreke odluke.

34. Odluka o objavi temelji se na članku 29. Ustavnog zakona (točka III. izreke odluke).

Obrazloženje rješenja

35. Podnositelj je u ustavnoj tužbi naveo da mu je predsjednik Županijskog suda u Z. 29. kolovoza 2023. odgovorio na pritužbu na postupanje sutkinje E. F. u postupku koji se protiv njega vodi na tom sudu pod brojem Kov-Us-128/2022, a u povodu »činjenice da mu pošta prema državnim institucijama kasni po nekoliko mjeseci«. Također je tvrdio da je 29. kolovoza 2023. podnio »prijavak« sutkinji E. F. zbog neodobravanja telefonskog broja odvjetnice L. M. i neupućivanja njegovih pritužbi prema institucijama koje po članku 139. stavku 3. ZKP-a/08 nema pravo zabraniti.

U dopuni ustavne tužbe od 23. kolovoza 2024. podnositelj je naveo da sutkinja Županijskog suda u Z. A. B. mjesecima zadržava pisma koja on upućuje različitim adresatima, čime onemogućava obranu i pravo na pravično suđenje. Prigovara i da mu tijekom jedanaest mjeseci nije omogućen uvid u spis, čime su mu povrijeđena prava obrane.

36. Člankom 71. stavcima 1. i 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) propisano je:

»Članak 71.

(1) Vijeće, odnosno sjednica Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

(2) Ustavna tužba neće se uzeti u razmatranje u slučaju kad se ne radi o povredi ustavnih prava.

(...)«

Člankom 32. Ustavnog zakona propisano je:

»Članak 32.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti... ustavnu tužbu ... kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.«

Pod »odlučivanjem o biti stvari«, u smislu članka 32. Ustavnog zakona, razumijeva se odlučivanje o ustavnopravnoj biti stvari.

37. U ustavnoj tužbi i dopunama ustavne tužbe podnositelj nije pobliže obrazložio navode o zadržavanju pošte i neodobravanju telefonskog kontakta s odvjetnicom L. M.

Nakon analize ustavne tužbe i uvida u cjelokupnu dokumentaciju, Ustavni sud ocjenjuje da navedeni prigovori nisu obrazloženi, već su navedeni paušalno, pa Ustavnom sudu nije omogućeno njihovo meritorno ispitivanje.

38. Stoga je na temelju članaka 32. Ustavnog zakona riješeno kao u izreci rješenja.

Broj: U-IIIBi-4957/2023

Zagreb, 7. listopada 2025.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Urednica: Sandra Lacmanović Meić

PRAVNA POČETNICA

PRIRUČNIK ZA ODVJETNIČKE VJEŽBENIKE I DRUGE PRAVNIKE POČETNIKE

III. izmijenjeno i dopunjeno izdanje

Recenzentica:
Jelena Rubeša Bilobrk

▣ Pravna biblioteka ▣ priručnici ▣ prosinac 2024. ▣ meki uvez ▣

Cijena: 17,00 EUR

Oznaka: 811-582

Više na: www.nn.hr

Knjiga se može naručiti u Narodnim novinama d.d., Odjel prodaje knjiga i časopisa, Zagreb, Savski gaj XIII. 6, tel.: 01/6652-866, 6652-843, telefaks: 01/6652-828, e-pošta: **prodajaknjiga@nn.hr**, odnosno kupiti u našim prodavaonicama ili u e-trgovini Narodnih novina d.d.

NARODNE NOVINE
SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

Glavna urednica: Zdenka Pogarčić
10000 Zagreb, Trg sv. Marka 2, telefon: (01) 4569-244
NAKLADNIK: Narodne novine d.d., 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6
Predsjednik Uprave: Alen Gerek
Nakladnička djelatnost, 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6
Direktor: Ostap Graljuk
Izvršna urednica: Gordana Mihelja – telefon: (01) 6652-855
TISAK I OTPREMA NOVINA: Narodne novine d.d., 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 13, telefon: (01) 6502-759, telefon/telefaks: (01) 6502-887.
Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se u roku od 20 dana.
Poštarina plaćena u pošti 10000 Zagreb.
Novine izlaze jedanput tjedno i prema potrebi.

Internetsko izdanje – www.nn.hr

PRIMANJE OGLASA I PRETPLATA: Narodne novine d.d. – Nakladnička djelatnost, 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6

Primanje oglasa: telefon: (01) 6652-870, telefaks: (01) 6652-871,
e-adresa: oglas@nn.hr. Cjenik objave oglasa dostupan je na www.nn.hr.

MALI OGLASNIK – oglasi za poništenje isprava: telefon: (01) 6652-888, telefaks: (01) 6652-897, e-adresa: oglas.gradjana@nn.hr.

Oglasi za Mali oglasnik plaćaju se osobno u maloprodajama Narodnih novina d.d. ili uplatom na žiroračun (upute dostupne na www.nn.hr).

Pretplata i prodaja novina: telefon: (01) 6652-869, telefaks: (01) 6652-897, e-adresa: e-pretplata@nn.hr. Pretplata za 2025. godinu iznosi 340,80 EUR, bez PDV-a, za inozemne pretplatnike iz Europe 781,00 EUR, bez PDV-a, a izvan Europe 973,00 USD, bez PDV-a. Pretplatnicima koji se preplate tijekom godine ne možemo osigurati primitak svih prethodno izašlih brojeva.

O promjeni adrese pretplatnik treba poslati obavijest u roku od 8 dana.

Žiroračun kod Privredne banke Zagreb: IBAN: HR3623400091500243194/ SWIFT: HPBZHR2X. Cijena ovog broja je 6,00 EUR.

Uredništvo knjiga i časopisa Narodnih novina d.d.

ZAKON O PROVEDBI OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA (NN 42/18)

i

UREDBA (EU) 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (Tekst značajan za EGP)

□ Pravna biblioteka – zbirke propisa □ svibanj 2018. □ 144 stranice □ meki uvez □

Cijena: 11,28 EUR

Oznaka 811-419

Vidjeti više na: **www.nn.hr**

Knjiga se može naručiti u Narodnim novinama d.d., Odjel prodaje knjiga i časopisa, Zagreb, Savski gaj XIII. 6, tel.: 01/6652-866, 6652-843, telefaks: 01/6652-828, e-pošta: **prodajaknjiga@nn.hr**, odnosno kupiti u našim prodavaonicama ili u e-trgovini Narodnih novina d.d.

Petar Klarić, Martin Vedriš

GRAĐANSKO PRAVO

Opći dio, stvarno pravo, obvezno i nasljedno pravo

XV. izmijenjeno i dopunjeno izdanje

PREDGOVOR PETNAESTOM IZDANJU

U desetak godina koliko je prošlo od četrnaestog izdanja nastupile su daljnje značajne promjene u zakonodavstvu na području građanskog prava, ponajviše u materiji obveznog prava, koje su učinile nužnim pripremu novoga izmijenjenog i dopunjenog izdanja.

Zagreb, svibanj 2025.

Prof. dr. sc. Petar Klarić

▣ Pravna biblioteka ▣ 840 str. ▣ lipanj 2025. ▣ tvrdi uvez

Cijena: 51,00 EUR

Oznaka: 811-583

Više na: www.nn.hr

Knjiga se može naručiti u Narodnim novinama d.d., Odjel prodaje knjiga i časopisa, Zagreb, Savski gaj XIII. 6, tel.: 01/6652 866, 6652 843, telefaks: 01/6652-828, e-pošta: prodajaknjiga@nn.hr, odnosno kupiti u našim prodavaonicama ili u e-trgovini Narodnih novina d.d.